

Баркамол авлод

Бугунги кун, шиддатли замон барчамизнинг олдимишга ёшларнинг эртаси учун қайғуриш, уларни аждодларимиз қолдирган бой маънавий мерос, миллий истиқлол ғояси асосида теран фикрли, баркамол шахс этиб тарбиялашда ўз ҳиссамизни қўшиш каби масъулиятли вазифалар юкломда.

"Зиёрат қарвони"

Қадим Хоразм бўйлаб сафардан мақсад ЎзМТДПнинг асосий ғояси — аъёнлар ва тараққиёт бирдамлигидан келиб чиққан ҳолда, юртдошларимиз онгида мамлакатимиз тарихи, бугуни ва келажаги билан фахрланиш ҳиссини уйғотиш, ёшларни ана шу руҳда тарбиялаш ва юртимизда олиб борилаётган ислохотларга улуш қўшишдан иборат.

Йосудаги "ЭКСПО-2012"

Нуфузи жиҳатидан сайёрамиздаги энг йирик тадбирлардан бири — Бутунжаҳон кўргазмаси энди Жанубий Кореяда давом этмокда. Мамлакатнинг Йосу шаҳрида бошланган "ЭКСПО-2012" Бутунжаҳон кўргазмасида 104 мамлакат ва 10 та халқаро ташкилот вакиллари қатнашмокда. Кўргазмада йирик майдонлар, таянч мажмуалар, ЭКСПО шаҳар, транзит тўхташ жойлари, хиёбонлар ва яшил ҳудудлар ҳам бор.

4 ДЕПУТАТ МИНБАРИ

5 ЎЗМТДП ДАСТУРИ — АМАЛДА

7 ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ХАБАРЛАР

Тақдимот

Нью-Йорк университетида "Фонд Форум: фуқаролик жамияти амалий модели варианти" китобининг тақдимоти бўлиб ўтди.

"Фуқаролик жамиятининг замонавий тамойиллари: янги шароитларда Ўзбекистон таърибаси" мавзусида ўтказилган мазкур тадбирда "Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" жамғармаси томонидан тақдим этилган ўзбек миллий санъати тақдимоти, халқимизнинг ёрқин миллий либослари, чолғучилик асбоблари, безакли амалий санъат намуналари йиғилганларда катта қизиқиш уйғотди. Тадбир сўнггида тақдим этилган китобнинг бир нечта нусхаси Нью-Йорк университети ҳамда "Глобал илмий нашрлар" марказига ҳадя этилди.

Болалар болаларга

Ўзбекистон Давлат консерваториясида Успенский номидаги Республика мусика академик лицейи ўқувчилари иштирокида "Болалар болаларга" номли хайрия концерт дастури намойиш этилди.

Унда академик лицейнинг халқаро мусика танловларида ғолибликни қўлга киритган иқтидорли ўқувчилар, билим юртининг "Шодиёна" миллий чолғу асбоблари, "Тантана" вокал гуруҳи, "Янги авлод" болалар ижодиёт фестивалининг "Асл" ракс гуруҳи ҳамда "Нихол" мукофоти совриндорлари иштирок этди. "Болалар болаларга" хайрия лойиҳасининг ягона мақсади соғлом ёшларнинг хаста тенгдошларига кўмаклашиши, уларнинг қалби-га бир олам завқ улашиб, кўнглини тоғдай кўтаришга эришишдир.

Китобсевар оила

Республика Болалар кутубхонасида "Китобсевар оила" кўрик-танловининг республика босқичи ўтказилди.

Унда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридаги китобсевар ёшлар, Ахборот-ресурс марказлари фаоллари, кўри босқичда ғолиб бўлган 2 мингдан зиёд оила вакиллари иштирок этишди. Танловда андижонлик Наргиза Ҳамидова ва ўғли Бердил биринчи, бухоролик Муслима Нуриддинова ва қизи Муштарий Азимова иккинчи, жиззахлик Сабозат Турсунова ва қизи Сохибжамол Турсунова учинчи ўринга муносиб топилди. Уларга ҳомий ташкилотларнинг қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

СЕМИНАР

Қўшма йиғилиш

УНДА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ ВА ГУЛИСТОН ТУМАН КЕНГАШЛАРИДАГИ ЎЗМТДП ДЕПУТАТЛИК ГУРУҲЛАРИНИНГ АХБОРОТЛАРИ ТИНГЛАНДИ

Юртимизда истиқлолнинг илк кунларидан жамиятимизнинг барча соҳаларида демократлаштириш жараёни амалга оширилмокда. Ислохотларнинг ҳозирги босқичида халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги депутатлар гуруҳлари олдида ҳам бир-бирдан масъулиятли вазифалар турибди.

Аввал хабар қилганимиздек, ЎзМТДПнинг ғоя-мақсадлари аҳолининг турли қатламлари орасига чуқур кириб бориши ва шу орқали хайрихоҳлари сафи-

ни кенгайтириш, кадрлар салоҳиятини ошириш, тарғибот-ташвиқот ишлари билан шуғулланиш, бир сўз билан айтганда, партиямиз электорати ман-

фаатларини ифода этиш, ҳимоя қилишга қаратилган вазифаларнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси ва

жойлардаги депутатлар гуруҳлари ўртасидаги алоқани янада мустаҳкамлаш мақсадида ЎзМТДП МК Ижроия Кўмитаси ва кўйи палатадаги фракцияси ҳамкорлигида "ЎзМТДП депутатлар гуруҳи фаолияти: ҳолати ва такомиллаштириш масалалари"га бағишланган доимий семинарлар ташкил этилмокда.

2-бет

ЎҚУВ-СЕМИНАР

Партия матбуот хизмати

ФАОЛИЯТИНИ КУЧАЙТИРИШНИНГ ДОЛЗАРБ ВАЗИФАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Ўқув-семинарни ЎзМТДП МК Ижроия Кўмитаси раиси ўринбосари Ж.Сафоев очар экан, бугун замон партиямиз олдида ўз аҳамияти жиҳатидан ниҳоятда муҳим ва кенг қамровли вазифа-

лар қўйётганлигини алоҳида таъкидлаб, жумладан, шундай деди: — Мамлакатимизда сиёсий жараёнлар оқими тез суръатларда ривожланаётган ҳозирги пайтда партия электорати ҳамда

жамоатчилиكنи аниқ ва тўлиқ ахборот билан таъминлаш, соҳага профессионал тарзда ёндашишни талаб этади.

2-бет

МУНОСАБАТ

Юксак маънавиятли ёшлар

ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИНИНГ ҲАЛ ҚИЛУВЧИ КУЧИ

Халқимизда "Бола бошидан" деган нақл бор. Зотан, инсон боласи дунёга келган куниданоқ теварак-атрофни таниш — ўзлигини англаш жараёнини бошидан кечиради. Товушларни ажратиш, ранглارни фарқлай бошлайди... Шу боис ота-боболаримиз қадимдан фарзанд тарбиясига жиддий эътибор қаратганлар. Ҳар бир ота-она учун — фарзанд туғилганида унга яхши ном қўйиш, яхши муаллим қўлига бериб хат-саводини чиқариш, касб-хунар ўргатиш, мустақил ҳаётга тайёроллаш ва балоғатга етган чоғида оилали қилиш — муқаддас бурч даражасига кўтарилган. Мухтасар айтганда, фарзандига нисбатан ҳамиша эътибор билан қараш халқимизнинг ўзига хос хусусиятларидан бирига айланган.

Зеро, мустақилликнинг дастлабки йилларидан бошлаб мамлакатимизда ёшлар сиёсати кун тартибидagi асосий масалалардан бири сифатида қўйилганлиги ҳам бежиз эмас. Давлатимиз раҳбарининг "Ёшлар эртамизнинг эгалари бўлса, уларда эгалик ҳисси бугундан таркиб топтоғи лозим", деган гаплари ана шу сиёсатнинг мустаҳкам асосини ташкил этмокда. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси қабул қилинганнинг 17 йиллиги муносабати билан бўлган тантанали йиғилишда давлатимиз раҳбари бу ҳақиқатни яна бир бора эслатиб ўтдилар. Ёшлар билан боғлиқ масалаларда

сўздан амалий ишга ўтиш лозимлигини таъкидладилар. Мамлакатимизда 2010 йилни "Баркамол авлод йили" деб эълон қилинганлиги ана шу йўлда қўйилган энг муҳим қадамлардан бири бўлди.

Статистик маълумотларга кўра, бугунги кунда мамлакатимиз аҳолисининг 18 миллиондан кўпроғини 30 ёшгача бўлганлар ташкил этади. Шундан 10 ёшдан 30 ёшгача бўлганлар 12 миллион 500 минг нафар, 14 ёшдан 30 ёшгача бўлганлар эса 10 миллион нафардан ошади.

4-бет

САФАР

"Зиёрат қарвони"

ҚАДИМ ХОРАЗМ БЎЙЛАБ САФАРДА БЎЛДИ

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси Марказий Кенгаш Ижроия Кўмитаси билан ҳамкорликда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Марказий Кенгаш аъзолари, партиянинг "Аёллар қаноти" етакчилари, меҳнат фахрийлари, талаба ёшлар, таниқли санъаткорлар ва ОАВ ходимлари ҳамроҳлигида Хоразм вилоятининг тарихий қадимжолари бўйлаб "Зиёрат қарвони" уюштирди.

"Тошкент-Шовот" йўналишидаги поезд кун пешиндан оғганда қадим Хоразмга етиб келди. Ҳар сафар бу юртга келганимда Хива шаҳрини томоша қилмасдан кетмайман. Кўз ўнгимда очиқ осмон остидаги музейнинг қадимий ноёб ёдгорликлари, мад-расаю минорлари намоён бўлади.

5-бет

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!
Нашр кўрсаткичи — 158

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

● ПАРТИЯ ДАСТУРИ — АМАЛДА

Нурота хунармандлари

УЛАР ИШТИРОКИДА ЎЗМТДП ТАШАББУСИ БИЛАН КЎРГАЗМА ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда миллий хунармандчиликни ривожлантириш, унинг йўқолиб бораётган йўналишларини қайта тиклаш, асрлар оша авлоддан-авлодга ўтиб келаётган “устоз-шогирд” анъанаси бардавомлигини таъминлаш ва қадриятларимиз давомчиларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ҳамда рағбатлантиришга алоҳида эътибор қаратишмоқда.

Таъкидлаш жоизки, миллий хунармандчиликни ривожлантириш, ёшларимизда миллий қадрият ва урф-одатларимизга нисбатан ҳурмат туйғусини шакллантириш, асрлар давомида яшаб келаётган анъаналарни янада ривожлантиришга кўмаклашиш ЎЗМТДПнинг асосий дастурий мақсадларидан саналади. Бу борада партия Нурота туман Кенгаши томонидан қатор амалий ишлар олиб боришмоқда.

ЎЗМТДП Навоий вилояти ва Нурота туман Кенгашлари ташаббуси билан “Миллий хунармандчилик — миллий қадрият, уларни ривожлантириш ва асраб-авайлашда партиянинг роли” мавзусида оилавий тадбиркорлар кўргазмаси ташкил этилди. Унда маҳаллий усталар ва оилавий тадбиркорлар томонидан ишланган 17 турдаги хунармандчилик маҳсулотлари намойиш қилинди.

Кўргазмадан кўздан кечириб, қадриятларимиз давомчиларининг бобомерос касбни нечоғли ардоқлаётганига яна бир бор амин бўлдик. Хусусан, Республика ва халқаро кўргазмалар ғолиби Руксора Тўрақулованинг қаштачилик намуналари, қармудуз қосиб Тилло Наврўзовнинг маҳси ва қовуш маҳсулотлари, Самия Давлатованинг маҳаллий жундан ишланган бежирим ва нафис гиламлар тўпламлари ҳамда Нуротадаги “Чашма” меъморий мажмуасини қайта таъмирлашда фаол иштирок этган уста Собир Аюловнинг мармардан асалган уй-рўзгор буюмлари ва бошқа миллий хунармандчилик намуналари иштирокчилар эътирофига сазовор бўлди.

Дарвоқе, ҳудуд аҳолиси азалдан гиламчилик, ёғоч ўймакорлиги, мажнунтол ва толдан саватчалар тўқиш, темирчилик ва қандолатчилик каби миллий хунармандчиликнинг қўллаб турлари билан шугулланиб келишган. Айни вақтда туманда “Хунарманд” уюшма-

сига аъзо бўлганлар сони 86 нафарни ташкил этиб, улар миллий хунармандчиликнинг 20 дан ортиқ тури бўйича маҳсулот тайёрламоқда. Хусусан, маҳаллий тоштарошлар мармар тошлардан ясаган товоқ, шамдон ва чойнақлар харидорлиги билан ажралиб туради. Нурота хотин-қизларининг чаккон қўллари билан яратилаётган қаштачиликнинг довуғи эса хорижда ҳам маълуму машҳур.

Кўргазманинг очилишида партия фаоллари, депутатлар, ижодкор рассомлар, санъаткорлар ва маҳалла фаоллари, ёшлар ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этди. Тадбирни кириш сўзи билан очган ЎЗМТДП Навоий вилоят Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари, халқ депутатлари Навбаҳор туман Кенгаши депутати Анора Бобомуродов-

ва мамлакатимизда истиқлол йилларида миллий хунармандчиликни ривожлантириш, кичик бизнес ва оилавий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасида амалга оширилган ишлар ҳамда соҳа ривожига қаратилган қонунчилик асослари ҳусусида тўхталиб ўтди.

Кўргазмада ўндан ортиқ номинация бўйича ғолиблар аниқланиб, биринчи, иккинчи ҳамда учинчи ўринларга сазовор бўлган иштирокчилар ЎЗМТДП Навоий вилоят Кенгашининг фахрий ёрлик ва эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Тадбир доирасида туман маданият бўлимига қарашли “Нуржаҳон” халқ фольклор-этнография ансамбли томонидан ижро этилган ашула ва лапарлар кўргазмага янада фойз киритди.

Саттор ҒАҒҒОРОВ,
ЎЗМТДП Нурота туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси:
— Нурота мамлакатимизда миллий хунармандчилик кенг ривожланган масканлардан саналади. Худудимизда ҳалол меҳнат тўғйли эл орасида обрў-эътибор топган қўли гул хунармандлар, моҳир усталар кўпчилигини ташкил қилади. Улар билан яқин ҳамкорлик ўрнатганмиз. Туман Кенгаши томонидан ўтказилаётган тадбирларда уста хунармандлар мунтаза иштирок этишади.

Миллий қадриятларимизни қайта тиклаш ва ривожлантириш, ёш авлодни аждоқларимиз меросига садоқат руҳида тарбиялаш бош мақсадларимиз сирасига киради. Бунинг учун ана шундай мақсадларга қаратилган тадбирлар сифати, сони ва қўламини янада кенгайтириш, партия сафига соҳа вакиллари кўпроқ жалб этиш лозим бўлади.

Санобар ОРТИҚОВА,
хунарманд:
— Бир неча йилдан буён маҳалламиздаги 15 нафарга яқин ёш қизларни бир жойга тўплаб, миллий хунармандчилик сирларини ўргатиб келаямман. Кичик қорхонамиз чевар қизларнинг қўл меҳнати билан тикилган қашта, зардўзлик буюмлари, бир-биридан либройли, замонавийлик ва миллийлик ўйғунлашган бежирим либосларнинг бозори ҳаммича чакқон. Ёнг муҳими, туманимизда қўлида ҳунари бор ёшларнинг сафи тобора кенгайиб бормоқда.

Халқимизда ҳунарни эл ҳор бўлмас, деган қикматли гап бор. Дарҳақиқат, қўлида ҳунари бор инсон асло кам бўлмайди. Оиласи тўқис, дастурхони тўқин, эл орасида обрў-эътибори юксак бўлади. ЎЗМТДП томонидан ўтказилаётган бу каби тадбирлар эса биз ҳунари ахлини руҳлантириб, янада унумли фаолият олиб боришимизда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ўралой ТУРДИЕВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

● ПАРТИЯЛАРНОМУНОЗАРА

Даврдан ортда қолиш

ЭЪТИБОРДАН ҚОЛИШ БИЛАН БАРОБАРДИР

уларни ўйлантираётган масалалар, ҳудудлардаги муаммолардан яхши хабардор. Хўш, улар ушбу муаммоларни электротат манфаатларидан келиб чиқиб бартараф этишяптими? Бундай долзарб масалаларни маҳаллий Кенгашлар сессиялари кун тартибига қўя олаяптими?

Эътироф этиш лозимки, ўтган сайловлар жараёнида мамлакатимизда фаолият олиб бораётган сиёсий партиялар ўз ғоя ва дастурларини илгари суришди. Сайловчилар эса ўша ваъдаларга ишонди ва улар томонидан кўрсатилган номзодларга овоз беришди. Масалан, Ўзбекистон Халқ демократик партияси аҳолининг ижтимоий ҳимоясини ўзининг асосий дастурий мақсадларидан бири, деб ҳисоблайди.

Дарҳақиқат, истиқлол йилларида юртимизда ҳукумати-миз томонидан аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш борасида изчил ислохотлар амалга оширилмоқда. Хусусан, бу борада қўллаб қонун ва қарорлар қабул қилинганди. Шу ўринда табиий савол туғилади. Сайловлар ўтганига икки йилдан ортиқ

вақт ўтди. Ана шу даврда Халқ демократик партиясидан маҳаллий Кенгашларга сайланган депутатлар партия электротат манфаатларига қаратилган қандай ишларни амалга ошираяпти?

Маълумотларга кўра, халқ депутатлари Жондор туман Кенгашига ЎзХДПдан 5 нафар депутат сайланган. Ўтган йили халқ депутатлари Жондор туман Кенгашининг 11 маротаба, жорий йилда эса 2 та сессияси бўлиб ўтган. Йиғилишларда мазкур партиядан сайланган депутатлар ўз электротати ва сайловчилар манфаатини ҳимоя қилишга қаратилган бирорта ҳам масала ёки муаммони сессия кун тартибига олиб чиқишмаган.

ЎзХДП фаолиятида жойлардаги жамоатчилик қабулхоналари муҳим ўрин тутди. Жондор туманида бўлганимизда мазкур ҳудуддаги ЎзХДП жамоатчилик қабулхонаси иш фаолияти билан қизиқдик. Бир неча саволлар билан партия туман Кенгаши раиси Аҳмад-жон Бўроновга мурожаат қилдик. Партия етакчиси туман ахборот-ресурс марказида жойлашган ЎзХДП жамоатчи-

● БПТ — БОШ ТАЯНЧИМИЗ

Бугун мамлакатимизда юз бераётган ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар, амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар жараёнида сиёсий партиялардан фаол иштирок этиш талаб этилмоқда. Айниқса, Олий Мажлис палаталари қўшма мажлисида тақдим этилган “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси” сиёсий партияларнинг жамият ҳаётидаги нуфузини янада мустаҳкамлади.

Қуйи бўғинлар фаолиятини жонлантириш

ДАВР ТАЛАБИ

Шу билан бирга партиялар зиммасига электротат манфаатларини таъминлаш, унинг аъзолари ва хайрихоҳлари сафини кенгайтириш борасидаги ишларни янада жонлантириш каби масъулиятли вазифалар юкланди. Мазкур жараёнда бошлангич партия ташкилотлари фаолиятини кучайтириш, ташаббускорлигини ошириш муҳим аҳамият касб этади.

Бу борада 156 та бошлангич партия ташкилотини бирлаштирган ЎЗМТДП Сирдарё вилоят Кенгаши томонидан ҳам бир қатор чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Бунинг ижобий самарасини Мирзаобод туманидаги “Ёшлар қишлоғи” қишлоқ фуқаролар йиғинида ташкил этилган БПТ фаолияти мисолида ҳам кўриш мумкин.

— Партия дастурий мақсад ва вазифаларини кенг жамоатчилик орасида тарғиб қилиш, жамиятда содир бўлаётган ўзгариш, янгилик ва амалга оширилаётган изчил ислохотларда фаол иштирок этиш БПТларнинг асосий вазифаларидан саналади, - дейди ЎЗМТДП Мирзаобод туман Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Д.Хасанова. — Шу боис ЎЗМТДП туман Кенгаши таркибидаги 14 та БПТ фаолиятини жонлантириш, улар томонидан ташкил этилаётган тадбирлар савияси ва сифатини ошириш, партия ташкилотлари ҳамда барча даражадаги депутатлари билан ҳамкорлигини мустаҳкамлаш мақсадида семинар ва давра суҳбатлари ташкил этилмоқда. Уларда қуйи бўғинлар иш услубини янгилаш, моддий-техник базасини яхшилаш ва йўл қўйилаётган камчиликларни бартараф этиш чора-тадбирлари ҳусусида фикр-мулохазалар билдирилди. Шу ўринда айтиш жоизки, амалга оширилган ишларимиз самараси ўлароқ БПТ фаолиятида бирмунча силжиш сезилмоқда. Жумладан, “Ёшлар қишлоғи” ҚФЙ қошидаги БПТ етакчилигига маҳаллий Кенгаш депутати сайлангани бу борадаги фаолият-

тимизни янада жонлантирди.

— 40 нафардан ортиқ партия аъзосини бирлаштирган бошлангич партия ташкилотимиз ЎЗМТДП дастури ва сайловолди Платформасида белгиланган мақсад ва вазифаларни кенг жамоатчилик орасида тарғиб қилишга интиломоқда, - дейди суҳбатга қўшилган БПТ етакчиси, халқ депутатлари Мирзаобод туман Кенгаши депутати Назокат Жангирова. — Аъзоларимизнинг аксарияти зиёлилар бўлгани боис, партия дастурий мақсадларидан келиб чиққан ҳолда амалдаги қонунлар мазмун-моҳияти ҳамда аҳамиятини аҳоли, айниқса, ёшлар онгига синдиришга ҳаракат қилмоқдамиз. Жумладан, партия туман Кенгаши билан ҳамкорликда ташкил этилган “Мустаҳкам оила — жамият ва давлатнинг таянчи” мавзусидаги тадбирда юртимиз ёшларини ватанпарвар, халқига садоқатли фарзандлар бўлиб воя-гиллик ва амалга оширилаётган изчил ислохотларда фаол иштирок этиш БПТларнинг асосий вазифаларидан саналади, - дейди ЎЗМТДП Мирзаобод туман Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Д.Хасанова. — Шу боис ЎЗМТДП туман Кенгаши таркибидаги 14 та БПТ фаолиятини жонлантириш, улар томонидан ташкил этилаётган тадбирлар савияси ва сифатини ошириш, партия ташкилотлари ҳамда барча даражадаги депутатлари билан ҳамкорлигини мустаҳкамлаш мақсадида семинар ва давра суҳбатлари ташкил этилмоқда. Уларда қуйи бўғинлар иш услубини янгилаш, моддий-техник базасини яхшилаш ва йўл қўйилаётган камчиликларни бартараф этиш чора-тадбирлари ҳусусида фикр-мулохазалар билдирилди. Шу ўринда айтиш жоизки, амалга оширилган ишларимиз самараси ўлароқ БПТ фаолиятида бирмунча силжиш сезилмоқда. Жумладан, “Ёшлар қишлоғи” ҚФЙ қошидаги БПТ етакчилигига маҳаллий Кенгаш депутати сайлангани бу борадаги фаолият-

тимизни янада жонлантирди.

— 40 нафардан ортиқ партия аъзосини бирлаштирган бошлангич партия ташкилотимиз ЎЗМТДП дастури ва сайловолди Платформасида белгиланган мақсад ва вазифаларни кенг жамоатчилик орасида тарғиб қилишга интиломоқда, - дейди суҳбатга қўшилган БПТ етакчиси, халқ депутатлари Мирзаобод туман Кенгаши депутати Назокат Жангирова. — Аъзоларимизнинг аксарияти зиёлилар бўлгани боис, партия дастурий мақсадларидан келиб чиққан ҳолда амалдаги қонунлар мазмун-моҳияти ҳамда аҳамиятини аҳоли, айниқса, ёшлар онгига синдиришга ҳаракат қилмоқдамиз. Жумладан, партия туман Кенгаши билан ҳамкорликда ташкил этилган “Мустаҳкам оила — жамият ва давлатнинг таянчи” мавзусидаги тадбирда юртимиз ёшларини ватанпарвар, халқига садоқатли фарзандлар бўлиб воя-гиллик ва амалга оширилаётган изчил ислохотларда фаол иштирок этиш БПТларнинг асосий вазифаларидан саналади, - дейди ЎЗМТДП Мирзаобод туман Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Д.Хасанова. — Шу боис ЎЗМТДП туман Кенгаши таркибидаги 14 та БПТ фаолиятини жонлантириш, улар томонидан ташкил этилаётган тадбирлар савияси ва сифатини ошириш, партия ташкилотлари ҳамда барча даражадаги депутатлари билан ҳамкорлигини мустаҳкамлаш мақсадида семинар ва давра суҳбатлари ташкил этилмоқда. Уларда қуйи бўғинлар иш услубини янгилаш, моддий-техник базасини яхшилаш ва йўл қўйилаётган камчиликларни бартараф этиш чора-тадбирлари ҳусусида фикр-мулохазалар билдирилди. Шу ўринда айтиш жоизки, амалга оширилган ишларимиз самараси ўлароқ БПТ фаолиятида бирмунча силжиш сезилмоқда. Жумладан, “Ёшлар қишлоғи” ҚФЙ қошидаги БПТ етакчилигига маҳаллий Кенгаш депутати сайлангани бу борадаги фаолият-

Эргаш ХҲҲАЕВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

туман Кенгаши сессияларида чиқиш қилишмаган. Яъни фаоллик ва ташаббускорлик кўрсатиш ўрнига “сен менга тегма, мен сенга тегмайман” қабилида иш юритишмоқда.

Бугунги сайловчи партиялар фаолиятига уларнинг амалий ишларига қараб баҳо беради ва қўллайдди. Шундай экан, қуруқ сўздан амалий ишга ўтиш вақти келди. Бунда маҳаллий Кенгашлар фаолиятини жонлантириш, улар билан ҳудудий партия ташкилотлари ўртасидаги ҳамкорлигини кучайтириш, партия ғоявий ва дастурий мақсадлари билан муштарак ҳолда иш юритиш қутилган самарани бериши шубҳасиз.

Худудлардаги ислохотлар

Маълумотларга кўра халқ депутатлари Жондор туман Кенгашига ЎзХДПдан 5 нафар депутат сайланган. Ўтган йили халқ депутатлари Жондор туман Кенгашининг 11 маротаба, жорий йилда эса 2 та сессияси бўлиб ўтган. Йиғилишларда мазкур партиядан сайланган депутатлар ўз электротати ва сайловчилар манфаатини ҳимоя қилишга қаратилган бирорта ҳам масала ёки муаммони сессия кун тартибига олиб чиқишмаган.

ДеПдан 15, “Адолат” СДПдан 3 ва ЎЗМТДПдан 4 нафар депутат сайланган. Ачинарлиси, мазкур партиялар депутатлик гуруҳлари ҳам худди ЎЗХДП вакиллари каби сайловчилар ва ўз электротати манфаатларига қаратилган масала, таклиф ёки муаммолар юзасидан

ривожни кўп жихатдан депутатлик гуруҳлари фаолигига етуқлигига боғлиқ эканини унутмайлик. Зеро, даврдан ортда қолиш, эътибордан қолиш билан баробардир.

Маннон ОТАБОЙ,
“Milliy tiklanish” мухбири

● 168 СОАТ: ЎЗМТДП ТАШКИЛОТЛАРИДА

Баркамол авлод

МАЪНАВИЯТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ АСОСИЙ ВАЗИФАМИЗГА АЙЛАНМОҒИ ЛОЗИМ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН

ЎЗМТДП Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши “Ёшлар қаноти” ташаббуси билан “Биз бир жамоа — биз бир оила” мавзусида тадбир ташкил этилди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси Жўрғи Кенгеси депутatlари, ЎЗМТДП Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши Ижроия Қўмитаси девони ходимлари, БПТ етакчилари ва “Ёшлар қаноти” фаоллари ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этди.

Таъкидланганидек, юртимизда азалдан оила муқаддас саналган. Жорий йилнинг “Мустаҳкам оила йили” деб эълон қилиниши эса айни халқимиз дилидаги орзу-истакнинг рўёби бўлди. Зеро, оила мустаҳкамлиги жамият барқарорлиги ва мамлакат тараққиётида муҳим аҳамият касб этади.

Тадбирни кириш сўзи билан очган ЎЗМТДП Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши Ижроия қўмитаси мутахассиси З.Тоҳиҳоджаева қамтарлик, меҳнатсеварлик, ҳалоллик-поқлик, ўзаро ишонч ва садоқат, миллий гуруҳ каби эзгу фазилатлар айнан оилада шаклланишини таъкидлаб, жумладан, шундай деди:

— Мустақиллик йилларида юртимизда ёш оилаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратишмоқда. Жорий йилда мазкур соҳадаги ишлар қўлами янада кенгайди. Шу боис партиямиз дастурий мақсадлари ва сайловолди Платформасидан келиб чиққан ҳолда ёшларга оиланинг муқаддас эканлигини тушунириш, маҳалла ва жамият олдидagi масъулиятини янада чуқурроқ ҳис этишига кўмаклашиш йўналишидаги ишларни кучайтиришимиз лозим.

Йиғилиш сўнггида мустаҳкам оила ҳақидаги тарбиявий аҳамиятга эга видеоролик намойиш этилди.

СИРДАРЁ

Аждодларимиздан мерос — миллий қадрият, анъана ва урф-одатларимиз, шунингдек, тарихий қадамжолар, миллий хунармандлар яратган ижод намуналарини асраб-авайлаш, ривожлантириш ҳамда аҳоли, айниқса, ёшлар ўртасида кенг тарғиб қилиш Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг асосий вазифаларидан бири саналади.

Таъкидлаш жоизки, ота-боболаримизнинг бунёдкорлик борасидаги маҳорати жаҳон миқёсида таҳсинга сазовор бўлган. Мазкур соҳанинг сир-асрорларини чуқур ўрганиш авлодларнинг аждодлар олдидagi нафақат бурчи ҳисобланган, балки юртимиз тараққиёти йўлидаги ҳаракатларида ҳам асқотиши шубҳасиз.

ЎЗМТДП Сирдарё вилоят Кенгаши “Ёшлар қаноти” ташаббуси билан Ховос тумани “Ховособод” қишлоғидаги “Жобир бобо” зиёратгоҳида “Озод юртининг обод гўшаси” шиори остида ёшлар акцияси ташкил этилди.

Тадбир доирасида иштирокчилар Ховос тумани ҳудудидаги қадамжоларни зиёрат қилиш борбарида, меъморий ёдгорликлар ҳақидаги билимларини ҳам намойиш қилишга улғуришди. Шунингдек, маҳаллий аҳоли ва ёшлар иштирокида “Жобир бобо” зиёратгоҳи хашар йўли билан ободонлаштирилди.

— Маҳалла кексаларининг таъкидлашича, эски қарвон йўлида жойлашган Ховос қишлоғи географик жиҳатдан тарихий аҳамиятга эга маскан саналади, - деди ЎЗМТДП Ховос туман Кенгаши “Ёшлар қаноти” фаоли Д.Хожиев. — Хусусан, у Фарғона ва Ўратепани Самарқанд билан боғлаб турувчи қарвон йўли саналган. Шунингдек, мазкур ҳудудда қўллаб аллоамалар етиштиб чиққан.

Тадбирда партия туман кенгаши “Ёшлар қаноти” фаоллари, Ховос туман халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлими ходимлари иштирок этди.

СУРХОНДАРЁ

Сурхон воҳасининг хунармандчилик намуналари ва халқ амалий санъати дурдоналарида инсоннинг орзу-умидлари, ҳаёли ажиб бир тусда ифодаланиб, таъбир жоиз бўлса, қиёлоланиб туради. Авлоддан-авлодга ўтиб келаётган ана шу ҳунар турлари, санъат намуналари бугун ҳам барҳаёт. Улар нафақат бугунги қуноғча саклаиб, одамларга хизмат қилиб келмоқда, балки замонавий руҳ билан ҳам уйғунлашиб бормоқда.

Ана шундай миллий маданиятимизни ўзида акс эттирган анъаналаримизни янада ривожлантириш ҳамда соҳани тақомиллаштиришга кўмаклашиш мақсадида ЎЗМТДП Жарқўрғон туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси томонидан “Маҳалларда касаначилик ва хунармандчиликни ривожлантириш — долзарб вазифа” мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Тадбирда сўзга чиққанлар, бугунги кунда мамлакатимизда касаначилик, миллий хунармандчилик ва оилавий бизнесни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлади.

Давра суҳбатида ЎЗМТДП Жарқўрғон туман Кенгаши аъзолари, “Минор” ҚФЙ ва “Алишер Навоий” МФЙ фаоллари ҳамда туман Маданият ва спорт ишлари бўлими вакиллари иштирок этишди.

— Бугунги тадбирда мазкур соҳада яратилаётган шарт-шароит ва имкониятлардан қай даражада фойдалана олаямиз, қишлоқ шароитида касаначилик ва хунармандчиликни ривожлантириш қай даражада амалга оширилмоқда, деган саволларга жавоб топишга ҳаракат қилдик, - деди ЎЗМТДП Жарқўрғон туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси Ш.Холиёров. — Қолаверса, бу борада электротатда қандай таклиф-мулохазалар борлиги ҳамда тадбиркорларга қулайликлар яратиш масалалари муҳокама қилинди.

Давра суҳбати иштирокчилари маҳаллаларда кенг ривожланган гиламчилик ва хунармандчилик, бешик асаш, чопон тикиш, атласдан либослар яратиш, пахта хом-ашёсидан гилам ишлаб чиқариш билан шугулланаётган тадбиркор ва хунармандларга кўпроқ эътибор бериш, шароит яратиш кераклиги ҳамда уларни қўллаб-қувватлаш борасидаги ўз таклифларини билдириб ўтди.

КАШҚАДАРЁ

ЎЗМТДП Қашқадарё вилоят Кенгаши Ижроия қўмитаси, вилоят маданият ва спорт ишлари бошқармаси ҳамда вилоят Халқ ижодиёти ва маданий-маърифий ишлари методик маркази билан ҳамкорликда “Мустаҳкам оила йили” муносабати билан “Истеъдодлар истиқболи” кўрик-танлови ўтказилди. Унда вилоятнинг барча туманларидан келган ёш истеъдод эгалари анъанавий ижрочилик, миллий эстрада, лапар ва ўлан, моҳир суҳандонлик каби йўналишлар бўйича ижро маҳоратларини намойиш этишди.

Жонли ва қизгин баҳслар остида ўтган мазкур кўрик-танловда анъанавий ижрочилик йўналишида Китоб туманидан Отабек Самиев, миллий эстрада йўналишида Қарши туманидан Фахриддин Каримов, лапар ва ўлан йўналишида эса миршискорлик Мавлуда Нуриддинова ҳамда моҳир суҳандон йўналиши бўйича Қарши шаҳридан Хуришда Ҳақбоева ғолиб деб топилди.

— Ушбу кўрик-танловни ўтказишда мақсад миллий эстрада ва халқ ижодиёти намуналарини тарғиб этиш, ҳаваскор истеъдод эгаларини кашф этиб, янги овоз, янги иқтидор эгаларини саралаб олиш ҳамда вилоят миқёсида ўтказиладиган форум ва байрам тантаналарига жалб этишдан иборат, - деди ЎЗМТДП Қашқадарё вилоят Кенгаши Ижроия қўмитаси девони мутахассиси Ш.Ҳайдаров. — Таъкидлаш жоизки, вилоятимизда иқтидорли ва истеъдодли ёшлар сафи кўндан-кўнга кенгаймоқда. Мазкур танловда 300 дан ортиқ ёшлар иштирок этгани бунинг ёрқин далилидир.

Дарвоқе, кўрик-танловда ғолибликни қўлга киритган иштирокчилар вилоят миқёсида ўтказиладиган байрам тантаналарида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди. Ғолиблар ЎЗМТДП Қашқадарё вилоят Кенгаши ҳамда ҳамкор ташкилотлар томонидан диплом, фахрий ёрлик ҳамда эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Шоҳида ДАМАНОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

ДЕПУТАТ МИНБАРИ

● ТАҲЛИЛ

Давлат рамзлари — Ватан тимсоллари

ДАВЛАТ РАМЗЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНЛАРНИ ҚАЙ ДАРАЖАДА БИЛАМИЗ ВА АМАЛ ҚИЛАЯПМИЗ?

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси саройида ҳаракат дастурида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, давлат рамзлари — байроқ, герб ва мадҳияни умуммиллий гуруҳ сифатида улағлаш ва ардоқлашни ўзининг долзарб вазифаларидан бири сифатида белгиланади.

2011 йилнинг 29 декабрида Чирчиқ шаҳридаги “Кимёгарлар саройи”да ўтказилган бир мажлисга борганимизда ЎзМТДП бу вазифани ўз ҳаракат дастурига долзарб вазифа сифатида бежизга киритмаганимизга яна бир бор ишонч ҳосил қилдик. Чирчиқ шаҳридаги бу саройнинг мажлис зал саҳнаси тепасига осилган Ўзбекистон Республикаси давлат гербидаги “Ўзбекистон” сўзининг ҳамон кирилл алифбосидаги “O'zbekiston” сўзи билан алмаштириш 2010 йилнинг 25 декабридан кейинроқ амалга оширилиши керак эди.

Давлат рамзлари тўғрисидаги қонунлар талаби фақат Чирчиқ шаҳри ёки Тошкент вилоятида бажарилмаптими? Афсуски, ундай эмас. Шунинг билан олиб биз бу масалани Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати даражасигача кўтариб чиқдик. Сенат бу масалага катта эътибор билан қаради ва Сенатнинг “Маҳаллий вакиллик органларининг фаолиятини кучайтиришга қўмақлашувчи комиссияси” номидан жойларга халқ депутатлари маҳаллий кенгашлари биноларидagi давлат гербидаги “Ўзбекистон” сўзининг латин алифбосида ёзилишини таъминлаш ҳақида қатъий қарар қабул қилди.

Ўз навбатида халқ депутатлари Тошкент вилояти Кенгаши раиси — вилоят ҳокими номидан халқ депутатлари шаҳар ва туман Кенгашлари, шаҳар ва туманлар ҳуқуқ тартибот органларига, бошқарма, ташкилот ва корхоналар раҳбарларига, шаҳар ва туман ҳокимларига давлат гербидаги ёзувни “O'zbekiston” деб ўзгартириш ҳақида топшириқ хати юборилди. Унда топшириқнинг қандай бажарилганини ҳақида вилоят ҳокимлигига ёзма маълумот бериш лозимлиги ҳам қайд этилганлигини ўқиб, вилоятдаги барча раҳбарлар эътиборининг биз кўтарган масалага қаратилганлигидан мамнунийат ҳис этдик.

Чунонки, Ўзбекистон Республикасининг Кишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги биносига олиб кирувчи эшик тепасидаги, Тошкент Ислон университети маъмурий биносининг фойсёсидаги, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети дарвозасининг икки томонига ёки Тошкент вилояти Ўртачирчиқ тумани ҳокимлигининг мажлис залига ўрнатилган Ўзбекистон давлат гербидаги “Ўзбекистон” ёзувининг ҳамон кирилл алифбосида ёзилганича қолаётганлиги фикримизга далил бўла олади.

Хўш, бундан бир йил олтироқ вақт аввал қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг давлат рамзлари ҳақидаги 3 та қонунга қандай ўзгариш ва қўшимчалар киритилди?

Аввало, “Ўзбекистон Республикасининг давлат байроғи тўғрисида”ги қонуннинг айрим моддалари матнлари ифодаси ихчамлашди. Масалан, 1991 йилнинг 18 ноябрда қабул қилинган қонунга қўра қонуннинг 3-моддасидаги “халқаро майдонда: Ўзбекистон Республикаси расмий делегацияларининг хорижий мамлакатларга сафарлари чоғида, халқаро ташкилотларда, конференцияларда, жаҳон кўргазмаларида, спорт мусобақаларида” деган узундан-узун ибора ихчамгина “халқаро муносабатларда” ибораси билан алмаштирилди ва 3-модда қўйидаги тахрирда берилди: “Ўзбекис-

тон Республикасининг давлат байроғи халқаро муносабатларда Ўзбекистон Республикасининг тимсоли бўлади”. Иккинчидан, айрим ифодалар қайта тахрир қилиниб, янада аниқлаштирилди. Масалан, аввалги қонуннинг 4-моддасида “Байроқнинг” сўзи эндиликда “Ўзбекистон Республикасининг давлат байроғи”, “Янги ой ва юлдузларнинг” деган сўзлар “Оқ рангли янги ой ва ўн иккита оқ рангли беш қиррали юлдузнинг”, қонун матнининг бошқа бетларида ҳам берилган “Янги ой” сўзлари “Оқ рангли янги ой” “юлдузлар” сўзи эса “ўн иккита оқ рангли беш қиррали юлдуз” деган иборалар билан алмаштирилди.

Бундай ўзгаришлар киритилишига асосий сабаб — ҳаётда баъзи ҳолларда юлдузларни бошқа рангларда (масалан, сариқ рангда) ҳам акс эттириш ҳолатлари рўй бераётганлига эди. Қонуннинг 5-моддасига қўшимча янги 7-банд киритилди. Унда чет эл давлат ва ҳукумат раҳбарлари ва бошқа расмий делегациялар таширф буюрида давлат байроғининг қарларда қилпираб туришига

Айни пайтда, киритилган қўшимчага қўра “Ўзбекистон Республикаси давлат герби тўғрисида”ги қонуннинг аниқ бажарилиши устидан назорат қилувчи субъектлар этиб Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги (чет эллардаги ваколатхоналар бўйича) ва Ички ишлар органлари (мамлакат ичкарасида) белгилаб қўйилди.

оид янги қоидалар ўз ифодасини топди. Давлат ва ҳукумат раҳбарлари ва бошқа расмий делегацияларни кутиб олиш чоғида Ўзбекистон байроғи транспорт воситаларида, вокзалларда, аэропортларда, делегация кортежларининг юриш йўналишлари ҳамда ташриф объектларида кўтариладиган бўлди.

Байроқ делегациялар келишидан 24 соат олдин кўтарилади ва улар жўнаб кетганидан сўнг 24 соат ичида тушириб қўйилади. Қонун 5¹ ва 5² моддалари билан ҳам тўлдирилди. Унга қўра, автомобилларнинг давлат рақамига давлат байроғи аксининг туширилганлиги қонун билан тасдиқланди. Шунингдек, давлат байроғининг акси нодавлат ташкилотларнинг ҳужжатлари ва рекилама материалларида берилиши таъқиқлаб қўйилди. Чунки демократик давлатда нодавлат ташкилотга давлат номидан иш юритиш ҳуқуқи берилмайд.

Қонун ижроси билан боғлиқ 11-модда қўйидаги янги тахрирда берилди: “Ушбу қонун ижросини таъминлаш тегишли давлат органлари ва бошқа ташкилотлар раҳбарлари зиммасига юклатилади”.

Қонуннинг 12-моддасида қонун ижросини назорат қилувчи органлар ўрни алмаштирилди. Масалан, аввалги тахрирга қўра ушбу қонуннинг аниқ бажарилишини кузатиб бориш ҳокимликларга, чет эллардаги Ўзбекистонга қарашли ташкилотларнинг (ваколатхоналар) раҳбарларига юклатилган бўлса, эндиликда мамлакат ташқарисидagi назорат Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигига, мамлакат ичкарасида эса ички ишлар органларига юклатилди. “Ўзбекистон Республикаси давлат герби тўғрисида”ги Қонунга ҳам ўзгаришлар киритилди. Чунонки, 1992 йилда қабул қилинган қонунда гербдаги қиррилда ёзилган “Ўзбекис-

тон” ёзуви “O'zbekiston” (лотин) деб ўзгартирилди. Қонун матнидаги “республика” сўзлари “Ўзбекистон Республикаси” сўзи билан алмаштирилди, “Давлат гербини беҳурмат қилганлик” ва “жазоланади” деган талқин олиб ташланиб, қўйидаги тахрирда берилди: “Ўзбекистон Республикасининг давлат герби тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади”.

Давлат гербининг тасвири доимий ўрнатиб қўйиладиган объектлар қаторига Ўзбекистон Республикаси почта алоқаси миллий операторининг почта вагонлари ва қутилари ҳам қўшилди.

Айни пайтда, киритилган қўшимчага қўра “Ўзбекистон Республикаси давлат герби тўғрисида”ги қонуннинг аниқ бажарилиши устидан назорат қилувчи субъектлар этиб Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги (чет эллардаги ваколатхоналар бўйича) ва Ички ишлар органлари (мамлакат ичкарасида) белгилаб қўйилди.

“Ўзбекистон Республикаси давлат мадҳияси тўғрисида”ги қонуннинг 3-моддасига жиддий ўзгариш ва қўшимчалар киритилди. Масалан, қонуннинг аввалги тахриридаги 4 банддан иборат бу модда эндиликда 10 бандли қилиб ўзгаририлди. Янги киритилган қонунда қўра, Давлат мадҳиясини айрим таълим

муассасаларида ҳар кун ёки душанба кун эрталаб дарс бошланишидан олдин ижро этиш таъқиқланди. Эндиликда таълим муассасаларида Давлат мадҳияси янги ўқув йили бошланиши ва ўқув йили тугаши кун чалинади. 7-модда талабига қўра мадҳия кўпчилик ҳузурида ижро этилаётганида, ҳозир бўлган кишилар тик туриб, ўнг қўли қафтини қўқрагининг чап томонига қўйиб, ҳарбий ёки давлатнинг бошқа хизматидаги махсус кийимдаги шахслар эса бош кийимини чап қўлида ушлаб, ўнг қўлини шу чап қўлдаги бош кийими устига қўйиб тинглашлари лозим.

Шунингдек, мабодо Ўзбекистон Республикаси мадҳиясининг ижроси Давлат байроғининг кўтарилиши билан бирга амалга ошириладиган бўлса, унда ҳозир бўлган кишилар юзи билан байроққа ўгирилиб туришлари ҳам белгиллаб қўйилди. Залда мадҳия ижро этилаётганда бош кийимни олишининг ёки қўлларини икки ёнга тушириб туришининг шартлиги бекор қилинди.

Шу ўринда алоҳида таъкидлаш жоизки, гап давлат рамзлари ҳақида кетар экан, бу масалада майда-чуйда деган нарсанинг ўзи бўлиши мумкин эмас. Чунки, давлат рамзлари — бу, аввало, давлатимиз ва Ватанимиз Ўзбекистоннинг тимсолларидир. Улар давлатимизни, Ватанимизни халқаро майдонда бутун бўй-баста билан намойиш этиб туради. Шундай экан, давлат рамзлари ҳақидаги давлатимиз қонунлари талабларини ҳар бир фуқаро билиши ва унга амал қилмоғи шарт.

Усмон ЖўРАЕВ, халқ депутатлари Бўка туман Кенгашидаги ЎзМТДП депутатлик гуруҳи раҳбари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ таълими ходими, “Соғлом авлод учун” ва “Эл-юрт ҳурмати” орденлари соҳиби

● МУНОСАБАТ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Мамлакатимизда умумтаълим мактаблари учун 2004-2009 йилларга мўлжалланган Давлат дастури ишлаб чиқилди ва ҳаётга муваффақиятли татбиқ этилди. Мактаб таълимини ривожлантириш умуммиллий дастури доирасида 8500 дан зиёд мактабда қурилиш тиклаш ишлари бажарилди. Дастури доирасида қайта тиклаш ишлари амалга оширилган мактабларнинг 1326 таси ёки 16 фоизи шаҳарларда, 6887 таси ёки 81 фоизи қишлоқларда, 288 таси эса бориш қийин бўлган ҳудудларда жойлашган. Ана шундай йўл билан

лат-нотижорат ташкилотларининг ҳам фаол шугулланаётгани диққатга сазовор. “Қамолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати, Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, сиёсий партиялар, “Маҳалла” хайрия жамоат фонди, “Меҳр нури”, “Сен ёлғиз эмассан”, “Қалажак овози” ёшлар ташаббуслари маркази, Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми жамғармаси каби нодавлат-нотижорат ташкилотлари ана шулар жумласидандир.

Бугунги фан-техниканинг ривожланиши, ахборот-коммуникация технологияларининг беқеъс даражада тараққий этиши ахборот аймақини ҳаётининг тезлаштириб юборди. Ижтимоий ҳаётимизга, турмуш тарзинимизга шиддат билан кириб келаётган ГЛОБАЛЛАШУВ жараёни, бир таёқнинг икки

нинг 47 фоиздан кўпрогини ёшлар ташкил қилади. Ёшларнинг қалби ва онгига миллий истиқлол ғоясини сингдириш, шу асосда уларда жамиятимиз тараққиётига ҳалал берадиган мафқуравий таҳдидларга қарши курашиш, турли ёт ғояларга қарши мафқуравий имунитетни шакллантириш, ҳақиқий маънодаги Ватанпарварлик, миллий урф-одатлар, қадриятлар, анъаналаримизга ҳурмат ва уларни эъзозлаш ҳамда мустақил ва эркин фикрлари билан ёшларга, яъни ўзларининг тенгдошларига ибрат бўлиш туйғуларини камол топтириш партияимизнинг энг асосий тенденцияларидан бири ҳисобланади. Шундан келиб чиқиб, партиянинг “Ёшлар қаноти”, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси, Рес-

Бундан ташқари ЎзМТДП “Ёшлар қаноти” қошида **“Ёш сиёсий билимдонлар”** клуби ташкил этилган ва доимий фаолият юритиб келмоқда. Клублар ўртасида ҳар йили уч босқичдан иборат кўрик-танлов ўтказилади. Клубнинг асосий мақсади Республикаимиздаги 18 ёшдан 30 ёшгача бўлган ёшларнинг сиёсий фаоллиги ва ҳуқуқий онгини ошириш орқали мамлакатимиздаги ислохотларга нисбатан дахлдорлик туйғусини пайдо қилишдан иборат.

Ёшларимизни қўллаб-қувватлаш, ҳуқуқ ва эркинликларини, қонуний манфаатларини таъминлаш мақсадида Парламентимиз томонидан бир қатор қонунлар қабул қилинган, халқаро ҳужжатлар ратификация қилинган. “Ўзбекистон Республикасида ёшларга

Юксак маънавиятли ёшлар

ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИНИНГ ҲАЛ ҚИЛУВЧИ КУЧИ

шаҳар ва қишлоқ мактабларининг моддий-техник базаси орасидаги тафовут барҳам топди. 1607 та мактаб тоза ичимлик суви билан таъминланди, 1163 та мактаб газлаштирилди, 1607 мактабга телефон алоқаси ўрнатилди. Ўқитувчилар ва умумтаълим муассасалари ходимларини моддий рағбатлантириш ҳамда меҳнатига ҳақ тўлашнинг мутлақо янги усуллари жорий этилди.

Қадрлар тайёрлаш миллий дастурининг амалга оширилиши натижасида “ўрта-махсус касб-хунар таълими” деб аталган ноёб тизим шаклланди. Республикаимизда янги типдаги 1537 та ўрта-махсус касб-хунар таълими муассасаси қурилиб, ўқил-қизларимиз энг замонавий талаблар асосида ўқитилляпти. 1998-2011 йилларда ўрта-махсус ва касб-хунар таълими даргоҳларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, замонавий ўқув-лаборатория жиҳозлари ва компьютер техникалари билан таъминлашга давлат бюджет маблағлари ҳисобидан 132,1 млрд. сўмга яқин маблағ сарфланди. Охиригўй йил давомида хорижий инвестиция лойиҳалари доирасида қарий 234 млн. 600 минг АҚШ доллари миқдоридagi маблағ ўқув-лаборатория ва устахона жиҳозларини харид қилишга йўналтирилди. 1616 номдаги 7 млн. нусхада нашр этилган дарслик ва қўлланмалар, 131 номдаги электрон дарслик ўрта махсус касб-хунар таълими муассасалари базасида ташкил этилган ахборот-ресурс марказларига етказилди.

Аҳамиятисини шундаки, бугунги кунда Ўзбекистонда ёшлар сиёсати билан давлат ҳокимияти ва бошқаруш органлари қаторида нодав-

учи бўлганидек, салбий ҳолатларнинг ҳам келтириб чиқармоқда. Айни шундай мураккаб вазиятда “ахборот ҳуружи” деб аталмиш таҳдид ҳам пайдо бўлди. Президентимизнинг **“Юксак маънавият — энгилмас куч”** китобларида, бугунги мураккаб глобаллашув даврида маънавият соҳасида вужудга келаятган долзарб муаммолар, халқимиз, айниқса, ёшларимиз маънавиятини асраш ва юксалтириш, ёш авлоднинг қалби ва онгини турли зарарли ғоя ва мафқуралар таъсиридан сақлаш ва ҳимоя қилиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилган. Давлатимиз раҳбари пойтахтимиз Тошкент шаҳрида 9 май — Хотира ва қадрлаш кунига бағишлаб ўтказилган маросимда оммавий ахборот воситалари вакиллари билан суҳбат чоғида ёшларимизга эътибор масаласи ўта муҳимлигини яна бир бор таъкидлади. Зеро, “Тарихий ўтмишсиз — тарихий келажак йўқ” деган пурмаъно ибора бизга келажак сари юксалиш, унинг пиллар, лапояларидан янада юқорилаш учун ўлтиридан сабоқ олиш лозимлигини аёнлашмоқда.

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси ўз Ватанини севган ва миллий-маънавий қадриятларни ҳурмат қилувчи, мамлакатимизни жаҳоннинг энг илғор давлатлари даражасида қўришни истовчи ва бунга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга тайёр ёшларга таянади. Ёшларни ҳуқуқий демократик давлат қуриш ва фуқаролик жамиятини шакллантиришдаги етакчи куч, бошлаган эзгу ишларимизнинг давомчиси деб билади. Бугунги кунда Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси аъзолари

публика Маънавият ва маърифат кенгаши ҳузуридаги “Миллий ғоя ва мафқура” илмий-амалий маркази, Олий ва ўрта-махсус таълим вазирлиги Маънавият маркази ҳамкорлигида доимий равишда **“Ёшларни миллий урф-одатлар ва қадриятлар руҳида тарбиялаш: глобаллашув шароитида маънавий таҳдидлар”** мавзусида ёшлар форумларини пойтахтимиз ва жойларда ўтказиб келмоқда. Ушбу форумларда Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси ва Марказий Кенгаши аъзолари, партиянинг “Ёшлар қаноти” етакчи ва фаоллари, Республика Маънавият ва маърифат кенгаши ҳузуридаги “Миллий ғоя ва мафқура” илмий-амалий маркази ходимлари, ёш ҳунармандлар ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этишмоқда. Форум глобаллашув жараёни шароитида турли таҳдидлар, шу жумладан, мафқуравий, маънавий ҳамда ахборот ҳуружларининг қўлайлиги, уларнинг миллий қадриятларимиз ва анъаналаримиз, шунингдек, ёшларимиз онги ва дунёқарашига қўрсатаётган салбий оқибатларини ёшларимизга етказиш мақсадида ташкил этилган. Бундан ташқари, миллий маънавиятимиз, урф-одат ва анъаналаримизни асраб-авайлаш, ёшларни Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялаш ва уларда ажодлар меросига ҳурмат туйғуларини такомиллаштиришга йўналтирилган **“Баркамол ёшлар — обод Ватан келажиги”** шiori остида оммавий тадбирлар ташкил этиш ва ўтказиш аънаанага айланган.

● КОНФЕРЕНЦИЯ

Гуруҳ ва ифтихор туйғуси

БИЛАН ЯШАШ МИЛЛИЙ ЎЗИГА ХОСЛИГИМИЗНИНГ АСОСИЙ БЕЛГИСИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқаруш органлари қўмитаси, “Қамолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати марказий Кенгаши ҳамда Республика миллий ғоя ва мафқура илмий амалий маркази билан ҳамкорликда “Юксак маънавиятли ёшлар — жамият тараққиётининг ҳал қилувчи кучи” мавзусида конференция ташкил этилди. Унда Қонунчилик палатаси депутатлари, “Қамолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши мутасаддилари ва фаоллари, талаба ёшлар, ННТ ва ОАВ вакиллари иштирок этди.

— Президентимиз жорий йил 9 май — Хотира ва қадрлаш кунига бағишлаб ўтказилган маросимда иштирок этиб, оммавий ахборот воситалари вакиллари берган интервьюсида “Униб-ўсиб келаятган ёш авлодимизнинг ота-боболари анъаналарини давом эттириб, уларнинг хотираси, бебаҳо меросига нисбатан ҳурмат-эҳтиром, гуруҳ-ифтихор туйғуси билан яшаш миллий ўзига хослигимизнинг асосий белгиси ва халқ қилувчи шарти эканини” алоҳида таъкидлади, — деди тадбирини қириш сўзи билан очган Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқаруш органлари қўмитаси раиси А.Саидов. — Мазкур конференция ана шундай ниҳоятда муҳим масаладан келиб чиқадиган вазифалар юзасидан ташкил этилди.

Тадбирда “Ўзбекистонда ёшларга оид давлат сиёсатининг ўзига хос жиҳатлари: қонунчилик, миллий таъриба ва ама-

лиёт”, “Юксак маънавиятли ёшлар — жамият тараққиётининг ҳал қилувчи кучи”, “XXI аср: глобаллашув ва ёшлар маънавияти” каби мавзуларда маърузалар тингланди.

Таъкидланганидек, бугунги овоз ва эркин ҳаётнинг маъноси, қадр-қимматини ёшларнинг онгига етказиш, уларга тўғри йўл кўрсатишда ёшлар ташкилоти ва унинг фаоллари муносиб ўрин эгаллаши лозим. Бугунги кун, шиддатли замон барчамизнинг олдимизга ёшларнинг эртаси учун қайғуриш, уларни аждодларимиз қолдирган бой маънавий мерос, миллий истиқлол ғояси асосида теран фикрли, баркамол шахс этиб тарбиялашда ўз ҳиссамизни қўшиш каби масъулиятли вазифалар юклатмоқда.

Конференцияда ЎзМТДП фракцияси раҳбари У.Мухаммадиев сўзга чиқиб, Президентимизнинг қадриятларини, уларнинг келажик ҳақидаги барча ғоялари, шу жумладан, 9 май кунги Хотира майдонида билдирган фикрлари

ор-номуси, гурури бор, виждони пок, иродали, ўзини шу Ватан фарзанди деб билидиган ҳар бир ёшнинг қалбида, юрагида бўлиши ва уни безовта қилмаган тушунча сифатида қабул қилиниши лозимлигига эътибор қаратди. Тадбирда сўзга чиққанлар ёшлар ўртасида маънавий-маърифий ишларни олиб боришда илғор усуллар, замонавий йўналишлардан кенг фойдаланиш, биринчи навбатда “Тенгдош-тенгдошга” тамойилидан самарали фойдаланиш катта ёрдам бериши қайд этилди.

Малоҳат РАХИМОВА, “Қамолот” ЁИХ Марказий Кенгаши бўлим мудир:

— Давлатимиз раҳбарининг “Юксак маънавият — энгилмас куч” асарига, бугунги мураккаб глобаллашув даврида маънавият соҳасида вужудга келаятган долзарб муаммолар, халқимиз, айниқса, ёшларимиз маънавиятини асраш ва юксалтириш, ёш авлоднинг қалби ва онгини турли зарарли ғоя ва мафқуралар таъсиридан сақлаш ва ҳимоя қилиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилган. Ва айнан давлатимиз раҳбари жорий йил 9 май — Хотира ва қадрлаш кунига бағишлаб ўтказилган маросимда иштирок этиб, оммавий ахборот

воситалари вакиллари берган интервьюларида ҳам бу масаланинг ўта муҳимлигини яна бир бора таъкидлади. Ўйлайманики, ушбу тадбирда иштирок этаётган етакчи ёшларимиз ўз ҳудудларига борган, тенгқурлари орасида бу ерда эшитган маърузалардаги фикр ва мулоҳазаларни батафсил етказиш, шунинг баробарида ёш авлод учун яратилган шарт-шароитлар ва тинч-хотиржам ҳаётимизнинг қадрига етишга даъват этади.

Самариддин БЕРДИЕВ, Тошкент давлат иқтисодиёт университети магистри, “Қамолот” ЁИХ фаоли:

— Мухтарам Қўрбошимиз ҳар бир чиқишларида албатта ёш авлодга ҳар томонлама ғамхўрлик қўрсатиш масаласига алоҳида эътибор қаратадилар. Хусусан, яқинда 9 май — Хотира ва қадрлаш кунига бағишлаб ўтказилган маросимда оммавий ахборот воситалари вакиллари берган интервьюсида “Бугун ёшларимиз ҳал қилувчи куч бўлиб ҳаётга кираёпти. Мен бу ёшларга ўзимга ишонганидек ишонаман” деб таъкидлади. Ушбу эътироф ёш ёшларни келажакка бўлган ишончимизни янада мустаҳкамлади.

Қамолиддин ХОТАМОВ, “Milliy tiklanish” мухбири

“Зиёрат карвони”

КАДИМ ХОРАЗМ БЎЙЛАБ САФАРДА БЎЛДИ

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Шаҳар кўчаларини кезаркансиз, Буюк ипак йўлининг асосий чорраҳаларидан бири бўлган Хиванинг мавқеи ва улугворлигини ҳис қила-сан. Барча йўллар шу жойда туташ-ганига гувоҳ бўласиз. Шаҳар ҳақида мақоламиз давомида батафсил ҳикоя қиламиз. Ҳозир эса асосий мавзуга қайтсак.

Урганч шаҳар темир йўл вокза-лида бизни очик чехра ва самимий меҳмондўстлик билан қарнай-сурнай садолари остида кутиб олиш-ди. Меҳрибон ва қадрдон инсон-ларни қўришимиз билан узок, 18-19 соатлик йўл азоби бир зумда тарқалиб кетди. Салом-аликдан сўнг бир пиёла чой устида Хоразм вило-яти Кенгаши Ижроия Кўмитаси де-вонни ходимлари, таниқли олимлар, ижодкорлар билан суҳбатда бўлдик. Сафар режасини тузиб олдик. ЎзМТДП Хоразм вилоят Кенгаши Ижроия Кўмитаси раиси Баҳодир Бобононов “Зиёрат карвони” қат-нашчиларини қадим Хоразм зами-нига келганликлари билан табрик-лади. Сафар давомида бир қанча хайр-саховат тadbирлари ўтказили-шини ҳам айтиб ўтди. Шу билан бирга Хоразм марказига, қадим Хива шаҳрига сайёҳ қилишимизни билиб олдик.

Сафаримизни Урганч туман тиб-биёт бирлашмасига қарашли бўлган ХОСПИС бўлимидан бошладик. Маз-кур шифохона Республикамиздаги шу соҳада фаолият юритаётган яго-на муассаса ҳисобланар экан. Бу ерда беморларга маълумоти бўйича ходимлари хизмат кўрсатмоқда. Уларга “Зиёрат карвони”нинг со-ғаларини улашдик.

Кадамбой КОДИРОВ,
бўлим бошлиғи:

— ХОСПИС — ижтимоий ҳимояга муқтож беморларга ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиш мақсадида 1997 йилда ташкил этилган. ЎзМТДП Хо-разм вилоят Кенгаши билан ҳам-корликда тез-тез турли мавзуда тadbирлар ўтказиб турамыз. Бугунги хайрия тadbиридан хурсандимиз. Ай-ниқса Муқимий театри актёрлари Мирза Азизов ва Турғун Бекназа-ровларнинг чиқиши, янграган куй-қўшиқлар беморларимиз қатори барча ходимларимизнинг кўнглини кўтарди. Барча саховатпеша юрт-дошларимизга миннатдорлик бил-дирамыз.

Беморларга тезроқ соғайиб оиласи бағрига қайтишини тилаб, улар билан хайрлашдик. Кейинги манзил — Хоразм вилоят маркази-даги Мустақиллик майдони бўлди. Сўнгги йилларда вилоят марказида бир қанча қурилиш ва ободончилик ишлари олиб борилди. Бир-бири-дан кўркам бино, хиббон, дам олиш масканлари бунёд этилди. Халқаро “Олтин мерос” жамғармаси Хоразм вилоят бўлими раиси Комил Нуржо-нов бизни 2001 йилда ташкил этил-ган “Авесто” боғи мажмуаси ва ду-нёда ягона бўлган “Авесто” музейи билан таништирди.

Турсуной МУСАБЕКОВА,
ЎзМТДП Наманган вилояти
“Аёллар қаноти” етакчи
мутахассиси:

— Бу 60 гектар майдонни ўз ичига олган экан. Гужум, тут, арча каби мевали ва манзарали даракт-лар, турфа гуллар бoғ кўрkingа кўрк қўшиб турбди. 2500 ўринли амфи-театр биноси, Авесто ёдгорлиғи, Ал Хоразмий ҳамда Жалолиддин Ман-ғуберди ҳайкали ва уларнинг яра-тилиш ҳақида жуда кўп маълумот-ларга эга бўлдик. Айниқса, Комил-жон Нуржонов амалга оширган иш-лар бизни беҳад қувонтирди. “Аве-сто” музейидаги экспонатлар сони икки мингдан ошиб бўлиб, 22 йил давомида йилгилан экан. Музейда-ги қўлбазмалар, идиш қолдиқлари, заргарлик буюмлари, қийиллар — буларнинг бари бир неча минг йил-лик масофадан ҳикоя қилиб туриб-ди. Биз-бу ерда гоятда қимматли маълумотларга эга бўлдик. Наман-ганга қайтганимизда ёшларга, хо-тин-қизларга кўрганларимиз ҳақида ҳикоя қилиб бераман.

20 гектарлик улкан боғни айла-ниб чиқдик. Фарқ этилиб пишган тутлардан тановул қилдик, мазаси оғзинида қолди. Хоразмнинг ме-валари ширин бўлишига яна бир бор амин бўлдик.

Юртимизнинг ҳар бир гўшаси ўзгача чирой очиб бормоқда, десак адашмаймиз. Айниқса, шаҳарлари-мизнинг тунги қўриғини кишига бошқача закув шавк беради. Ҳам-роҳим, газетамиз фотомухбири Зиё-

дуллани тунги Урганчни томоша қилишга таклиф этдим. Шаҳар оқшом бўлиши билан ранг-баранг чироқлар шўъласида янада гўзал-лашиб кетаркан. Тун оғушида буюк бобокалонларимиз руҳини ҳис қил-гандек бўлдим.

Сафаримизнинг иккинчи куни. Санъаткорларнинг шўх қўшиқлари, ҳамроҳларимизнинг ўйин-кулгуси билан Хивага етиб келганлиғимиз-ни ҳам билмай қолдик. Ёшулли (Баҳодир Бобононов) бизга Хивада-ги “Мурувват уйи”га бирров кириб ўтиш таклифини берди. Бу ҳаммага маъқул келди. Икмонияти чеклан-ган эркаклар интернет уйи раҳбари Темур ака Бобононов бизни илиқ қутиб олди. Катта дастурхон туза-либ, 126 нафар бемор ва ходимлар таклиф этилди. Ўзбекистонда хиз-мат кўрсатган артист Турғун Бекна-заровнинг устоз Сойиб Ҳўжаев ҳақидаги латифа ва қўшиқлари, Мирза Азизовнинг монолог ва шерь-лари даврага яхши кайфият олиб кирди. Турли хайрия совғалари топ-ширилди.

Ҳанифа ЗОКИРОВА,
ЎзМТДП Марказий Кенгаши
девони хотин-қизлар
иқтимоий-сиёсий фаоллигини
ошириш бўлими бошлиғи:

— “Зиёрат карвони” иккинчи ма-ротаба ташкил этилмоқда. Ўтган йили қадим Самарқандда бўлган эдик. Энди эса Хоразмдамыз. Бун-дан қўзланган мақсад, Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг асосий ғояси — аъналар ва тараққиёт бирдамли-гидан келиб чиққан ҳолда, юртдош-ларимиз оғинида мамлакатимиз та-риҳи, ўтмиши, бугуни ва келажаги билан фахрланиш ҳиссини уйғотиш. Ёшларни ана шу руҳда тарбиялаш ва юртимизда олиб борилаётган исо-лохотларга улуш қўлишдан иборат.

Олтиной ЭСОНОВА,
ЎзМТДП Марказий Кенгаши
девони мутахассиси:

— “Зиёрат карвони”ни вилояти-миз микёсида ҳам ўтказдик. Унда туман, шаҳар Кенгашларида фао-лият юритаётган “Аёллар қаноти” раҳбарлари, депутатлар, фаол аёл-ларимиз иштирок этди. Худудимиз-даги тарихий масканлар бўйлаб сав-хатлар ююштирдик. Хайр-саховат ишларида қатнашдик.

“Зиёрат карвони” Хива шаҳрида-ги асосий дарвозалардан бири — Отадарвозага етиб келди. Халқаро сайёҳлик марказларидан бири са-налган “Ичонқалъа” ёдгорлиғи маж-муасини зиёрат қилдик. Дарвоза-дан киришнгиз билан ўрта асрлар-даги каби савдо расталарига қўзингиз тушади. Ўнг томонда ма-ҳобатли Калтаминор қад ростлаб турибди. Шаҳар ҳудудида милод-дан аввалги VI-V асрдан XX аср бо-шларигача бўлган даврга таллуқли 122 тандан кўп археологик ёдгорлик ва меъморий обидалар сақланиб қолган. Хива шаҳри 1990 йил 12 декабрда Канадада бўлиб ўтган ЮНЕСКОнинг 14 сессияси махсус қарори билан “Бутун жаҳон ме-роси”сифатида рўйхатга олинган.

Хивани зиёрат қилиб, Калтами-нор яқинидаги 1000 йиллик устун-лари бўлган Жума масжиднинг сал-қин ва баҳаволигидан, 45 метрлик Ислоом хожи миносраининг гўзал-лиги ва улугворлигидан, Пахлавон Махмуд мақбарасининг бетакрор кўринишидан, бир-бирини тақрор-ламайдиган мадрасао биноларидан ҳайратимизни яширолмадик. Хива-ни бежиз эрталар шаҳри дейиш-мас экан. Юртимизда меъморий ёдгорликларни асраб-авайлаш ва кенг тарғиб қилишга давлатимиз томонидан алоҳида эътибор бери-лаётгани кишини қувонтиради. Дар-воке, Хивага ҳар йили 700 минг нафардан зиёд сайёҳ ташриф бую-риши ҳам бежиз эмас.

“Зиёрат карвони” доирасида кўрган-кечирганларимиз, олган таассуротларимиз ёдимизда бир умр муҳрланиб қолади.

Эркин ЙЎЛДОШ,
“Milliy tiklanish” мухбири

ЎЗМТДП ДАСТУРИ — АМАЛДА

● МУЛОКОТ

Замонавий тараққиёт

ИСТИҚБОЛИМИЗГА КЕНГ ЙЎЛ ОЧАДИ

Фан-техника ютуқлари ва инновацион ғоялар ҳар қандай даврда жамият тараққиётининг асосини белгила-ган. Биз фан ва инновацион технологиялар асрида яшамоқ-дамиз. Шундай экан, бугунги ҳаётни инновациясиз тасав-вур қилиб бўлмайди. Юртимизда мазкур соҳада эришилаёт-ган ютуқ ва режалаштирилаётган вазифалар талайгина. Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик палатаси Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари кўмитаси раиси, ЎзМТДП фракцияси аъзоси Абдуғафур МАМАТОВ билан айнан шу ҳақда суҳбатлашдик.

— Энг аввало, мамлакатимиз-да инновация соҳасида олиб бо-рилаётган ислохотлар, ҳаётга татбиқ этилаётган янгилıklar хусусида тўхталсангиз.

— Истиклол йилларида юртимиз-да бу борада салмоқли амалий ва ташкилий ишлар қилинмоқда. Улар Ўзбекистон Республикаси Прези-дентининг 2006 йил 7 августда эълон қилинган “Фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлашти-риш ва бошқаришни тақомиллаш-тириш чора-тадбирлари тўғрисида” ҳамда 2008 йил 15 июлдаги “Инно-вацион лойиҳалар ва технология-ларни ишлаб чиқаришга татбиқ этишни рағбатлантириш бора-сида”ги қўшимча чора-тадбирлар тўғри-сида”ги қарорларда белгилаб бе-рилган вазифалар асосида амалга оширилмоқда. Ўз навбатида соҳа-даги иқтисодий ютуқлар баробари-да инсоннинг интеллектуал салоҳи-ятни рўёбга чиқариш, уларни рағ-батлантириш, қўлайликлар яратиш имконини берди. Ўтган 2011 йилда давлат илмий техника дастурлари-ни молиялаштиришга давлат бюд-жетидан 74 млрд.га яқин маблағ ажратилган ва шундан айримлари-

нинг ҳаётга татбиқ этилганига қара-май 173 млрд.га яқин иқтисодий самара берган.

Фундаментал ва амалий тadbи-қотлар, инновацион ишларнинг из-чиқ механизми ишлаб чиқилиб ама-лиётда кенг фойдаланилмоқда. Жум-ладан, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси, Олий ва ўрта махсус таълим, Соғлиқни сақлаш, Қишлоқ ва сув ҳўжалиги ҳамда Халқ таълими вазирликлари ҳузурида Идо-ралараро илмий-техника кенгашля-ри ташкил этилиб, истиқболли ил-мий йўналишлар бўйича илмий-тех-ник ва инновацион тadbиқотларни амалга ошириш, муҳим илмий иш-ланмаларнинг натижаларини иқти-содиётнинг реал тармоғига жорий этиш, халқаро илмий-техник ҳамкор-лиқни ривожлантириш ва юқори ма-лакали илмий кадрлар тайёрлашга қаратилган мажмуавий чора-тадбир-лар амалга оширилмоқда.

— Юртимизда инновацион тех-нологияларнинг қайси йўналишля-ри тараққий этиб бормоқда ва уля-рга бўлган талаб қай даражада?

— Тadbиқотлар бўйича қуйидаги энг муҳим натижаларга эришилди: астрономия — қуёш системасида янги

планета очилди, 30 та янги ўзгарувчи юлдузлар аниқланди ва Фотометрик мониторинг учун кўп вақт талаб қила-диган юлдузларнинг жадвали тузил-ди. Физика — янги ярим ўтказгич наноматериаллар олинди, дунёда би-ринчи бўлиб, солитон ва солитон комплексларининг пайдо бўлиши механизми топилиб, оптик солитон-лар назарияси ҳамда турли муҳит-ларда ночизиқли тўлқинларнинг тар-қалиши ва эволюцияси назарияси ишлаб чиқилди. Математика — квант эҳтимоллар назарияси муаммолари-ни ечиш учун янги усуллар, инфор-мацион технологиялар бўйича алго-ритмлашнинг назарий асослари яра-тилди, нефть конларидан фойдала-ниш жараёнида сув ва нефт туташ чегарасини силжизишнинг оптимал бошқарув масаласини ечиш учун ал-горитм тadbиқ этилди.

Ген муҳандислиги соҳасида — ген-нокаут технологияси асосида ду-нёда биринчи марта гўзанинг фой-дали белгиларини (тезпишарлик, сувсизликка чидамlilik, юқори сифатли ва узун тола) ўзида мужас-сам қилган нобб транс-ген гўза нави яратилди. Ҳозирги пайтда гўзанинг 5 авлоди уруғлари олинди. Айни пайтда АҚШ билан халқаро патент олинди устида иш олиб боришмоқда. Геология ва геофизика соҳасида маъданларни интрузиялар билан генетик алоқадорлиги муаммоси ишлаб чиқилди.

Археология соҳасида — Ўзбекис-тонда энг қадимий инсон яшаган манзил (Обираҳмат гори) очилиб, ватанимиз ҳудуди Хитой, Месопо-тамия, Вавилон ва бошқалар каби инсоният шаклланишида муҳим ўрин тутган жой эканлиги кўрсатиб бе-рилди.

— Соҳадаги халқаро ҳамкорлик-

лар хусусида ҳам тўхталсангиз.

— Республикамизда илмий-тех-никавий соҳа бўйича 30 дан ортқ давлатлар билан ҳамкорлик ишлари олиб боришмоқда. Жумладан, Евро-па Иттифоқи, АҚШ, Венгрия, Индо-незия, Хитой, Корея, Малайзия, Эрон, Россия, Франция, Чехия, Хиндистон, Украина, Саудия Арабистони, Гру-зия, Молдова, Латвия, Покистон, Польша, Озарбойжон, Вьетнам, Ру-мания, Туркменистон, Исроил, Қўвайт давлатлари билан ҳамкорлик йўлга қўйилган. Шунингдек, “Ўзбекистон-Россия”, “Ўзбекистон-Украина” ил-мий-техникавий дастурларини шак-лантириш бора-сида ишлар олиб боришмоқда. Бундан ташқари, “Ўзе-кистон-Хиндистон”, “Ўзбекистон-Туркменистон” ҳамкорлик дастурля-рини шакллантириш бора-сида ҳам муҳим қадамлар қўйилди. Айниқса, икки томонлама ҳамкорлик лойиҳа-ларига алоҳида эътибор беришмоқ-да. Хусусан, Қўмита билан Корея-Евросиё технологиялар ҳамкорлиги маркази ўртасида 2006 йилнинг 26 сентябрида имзоланган Фан ва тех-нологик ҳамкорлик Меморандуми-нинг тегишли бандларини бажариш мақсадида 2008-2011 йилларга мўлжалланган 8 та фундаментал, 17 та амалий тadbиқот ва 7 та инно-вацион илмий-техник дастур бўйича умумий молиялаштириш ҳажми 57,8 млрд. сўмни ташкил этган. Жами бўлиб эса 1227 та фундаментал ва амалий тadbиқот амалга оширилган.

— Рақамляру маълумотлардан шуниси аёнки, юртимизда илм-фан ва ишлаб чиқариш жараёни тобора жадаллашиб бормоқда. Мазкур соҳани янада ривожлан-тириш, инновацияларнинг ҳаёт-га татбиқ этилишига қаратилган қонунлар ижросини таъминлаш ва тизимнинг ҳуқуқий механиз-мларини тақомиллаштириш юза-сидан Қўмита томонидан амалга оширилаётган ишларга ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Фан ютуқлари, илмий ечим-лар, ишланмаларнинг ҳаётга жорий этилиши ва инновацияларнинг тadbиқ этилишини молиялаштириш та-биқ этилишини молиялаштириш ўз-га муҳимдир. Шу маънода жаҳон ама-лиётини ўрганган ҳолда уларни на-

фақат бюджет маблағларидан мо-лиялаштириш, балки бошқа маб-лағларни ҳам жалб этишнинг ҳуқуқий асосларини яратишни талаб этмоқ-да. Масалан, турли шакл ва мазмун-даги инновацион жамғармаларини ташкил этиш каби қатор масалалар-нинг ҳуқуқий ечими муҳокама этил-ди. Шунингдек, қўмитанинг назо-рат-таҳлил фаолиятида Ўзбекистон Республикаси “Таълим тўғрисида”-ги қонун ҳамда “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг Хоразм вило-ятидаги ижроси, “Ихтиролар, фой-дали моделлар ва саноят намуналя-ри тўғрисида”ги Ўзбекистон Рес-публикаси қонунни ўрганилди. Ушбу масалалар юзасидан жойларда кон-ференция ва семинарлар, давра суҳ-батлари ташкил этилди.

2011 йилнинг октябрь ойида ўтқа-зилган давра суҳбатиди “Интеллек-туал мулк тўғрисидаги қонун ҳуж-жатлари тақомиллаштирилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Рес-публикасининг айрим қонун ҳужжа-тларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунли лойиҳа-сидан келиб чиқадиغان вазифалар, унинг ижро механизмлари ва муам-молари белгилаб олинди.

“Илмий ва илмий-педагогик кад-рлар тайёрлаш тизимини тақомил-лаштиришнинг ҳуқуқий асослари” мавзусида ўтказилган конферен-цияда Ўзбекистон Республикаси Ва-зирлар Маҳкамаси соҳани ҳуқуқий тартибга солиш ва ривожлантириш мақсадида Ўзбекистон Республи-касининг “Инновациялар ва инно-вацион фаолият ҳақида”ги қонун лой-иҳаси ҳамда фан ва инновацияни иқтисодиётнинг реал тармоғига йўналтиришга қўлай имкониятлар яратиш мақсадида тегишли солиқ имтиёзларини назарда тутувчи “Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш зарурлиги хусусида атрофлича фикр юритилди.

“Milliy tiklanish” мухбири
Дилфуза РЎЗИЕВА
суҳбатлашди

● ЎЗМТДП ДАСТУРИ — АМАЛДА

Оилавий табдиркорлик

УНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ТАРАҚҚИЙ ЭТТИРИШ — ПАРТИЯ ЭЪТИБОРИДА

қўшимча равишда рағбатлантириш асосида хориждан келтирилаётган махсулотларни маҳаллийлаштириш ва импорт ўрнини босувчи махсулот-лар ишлаб чиқаришни кенгайтириш-ди иборат.

— Юртимизда халқ фаровонлиги, тинчлигини таъминлаш, аҳоли даро-мадлари барқарорлигига эришиш юзасидан кенг қамровли ислохотлар амалга оширилмоқда, - дейди ЎзМТДП Андижон вилоят Кенгаши Ижроия Кўмитаси раиси Комилжон Отахонов. — Шу боис партиямиз дав-лат дастурлари ижросини ЎзМТДП дастури ва сайловолди Платформа-сида белгиланган мақсад ва вазифа-ларидан келиб чиққан ҳолда баҳа-ришга интиломоқда. Жумладан, мил-лий хунармандчиликни ривожланти-риш, уларга имтиёзли кредитлар аж-ратиш, зарур ҳуқуқий маълумотлар олиш, банк хизматларининг сўнгги янгилıklarидан бохабар бўлиш би-лан бирга янги иш ўринлари яратиш, аҳоли бандлигини таъминлаш, икки истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажмининг кўпайиши ва минггла-оилалар даромадлари ортishiда му-ҳим аҳамият касб этишини эътироф этилди.

Семинар сўнггида 30 нафардан ортқ хунарманд ва оилавий тadbи-ркорларга тижорат банкларида им-тиёзли кредитлар олиш учун серти-фикатлар топширилди.

Абдурашид ТўХТАБОВЕ,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси:
— Юртимизда ота-боболаримиз азалдан хунармандчилик, касаначи-лик ва оилавий тadbиқорлик билан шуғулланиб, бозорларимиз растала-рини тўлдириб келишган. Қон-қо-нимизга сингиб кетган ана шундай аъ-налар бугун замонавий тарзда на-моён бўлмоқда. Ҳозирги кунда тadbи-ркорликнинг турли йўналишлари билан шуғулланишни истаган ҳар бир киши ўз оиласи бюджетини тўлдир-иш имкониятига эга. Бунинг учун

юртимизда барча ҳуқуқий шароит-ган яратилган. Банклар томонидан ажратилаётган кредитлар оилавий тadbиқорликни ривожлантиришда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда. Шу боис партиямиз дастурий мақсад ва вазифаларидан келиб чиққан ҳолда миллий хунармандчиликнинг барча турларини ривожлантириш, оилавий тadbиқорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга кўмаклашиш бора-сида тарғибот тadbиқларини мунтазам ташкил этмоқда. Мазкур семинар амалдаги қонунлар ижро-сини жойларда таъминлаш, хунар-мандлар ва оилавий тadbиқорлар-нинг ҳуқуқий саводхонлигини оши-ришга қаратилганлиги билан ҳам аҳамиятлидир.

Мавлудахон ТОШМАТОВА,
ЎзМТДП аъзоси, яққа
тартибдаги тadbиқор:
— Ҳовлимиз олти сотих. Унда ҳар хил гўл кўчталари еттиштирамиз. Бун-дан ташқари оила аъзоларимиз би-лан бўш вақтларимизда қовоқдан қўғирчоқлар расаймиз. Ана шу иши-миз орқали оилавий бюджетимизга ҳар йили қўшимча равишда бир-икки миллион сўмга яқин маблағ қўшила-ди. Мазкур семинарда иштирок этиб, шундай хулосага келдикми, бизда ҳам банкдан кредит олиб, ўз иши-мизни янада кенгайтириш имкония-ти мавжуд экан. Семинардан сўнг ўзим яшаётган туман ҳудудидаги банк ходимларига мурожаат қилиб кредит олишни ният қилдим. Шу фурсатдан фойдаланиб, партияга ва барча та-шкилотчиларга ўз миннатдорчилиғим-ни билдираман.

Шўхратбек СОБиров,
“Интертек-КС” МЧЖ
Ўзбек-Германия қўшма
корхонаси иш юритувчиси:

— Бугунги семинар ҳар бири тadbи-ркорларга айрим муаммоларини бартараф этишга яқиндан ёрдам бе-

риши шубҳасиз. 2004 йилда ташкил этилган қўшма корхонамиз дастлаб 100 миллион сўм кредит эвазига, ати-ги 15 нафар ишчи билан фаолият бошлаган эди. Амалга оширилган сав-ий-ҳаракатлар натижада бугунги кунга келиб корхона ишчилари сони 47 нафарга етди. Корхонамиз “Агро-банк” ОАТБ Андижон вилоят бошқар-маси Шаҳрихон туман филиалининг мижози ҳисобланади. Банк хизматля-ридан мамнунимиз. Фаолиятимизни кенгайтириш мақсадида навбатдаги кредитни олиш ниятидамыз. Унга эришсак, яна 15 та янги иш ўрни яратилади. Семинар орқали бизни ўйлантираётган турли саволларга жаовб олдик. Мазкур тadbиқ келгуси фаолиятимизда дастуриламал бўлиб ҳисобат қилади.

Турсунали АЮБОВ,
“Агробанк” ОАТБ Асака
филиали бошқарувчисининг
ўринбосари:

— Тижорат банкимизда оилавий бизнесни йўлга қўймоқчи бўлган бар-ча турдаги хунармандлар учун кенг ҳуқуқий ва ташкилий имкониятлар яратилган. Масалан, бунга яққа тар-тибдаги тadbиқор Жамолддин Аминжонов фаолиятини намуна қилиб кўрсатиш мумкин. Тadbиқор 2011 йилнинг апрель ойида банкдан ол-ган йил муддатга 15 миллион сўм кредит олибди. Ўз ишини пухта режалаш-тирган тadbиқор еттига қорамол сотиб олиб, касобонли ишларини йўлга қўйди. Шу кунларда кредит-нинг 10 миллион сўмини ёпиб бўлган тadbиқор, яна навабдаги кредитга тайёргарлик кўрмоқда. “Асакали Са-одатхон” хусусий корхонасининг бош-лиғи Саодатхон Юнусова ҳам маи-ший ширкат турлари учун 12 миллион сўм кредит олиб, иш бошлади ва 7 та янги иш ўрни яратди.

Умида ЙЎЛЧИЕВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

ЖАРАЁН

● ЗИЁЛИЛАР

Она тилимиз жонкуяри

Муҳтарам Президентимизнинг “Юксак маънавият — энгилмас куч” асарида “Айни вақтда жамиятимизда тил маданиятини ошириш борасида ҳали кўп иш қилишимиз лозим”, дея тилшунос олимлар ва она тили фани муаллимлари олдида улкан вазифалар турганлиги алоҳида таъкидланган. Дарҳақиқат, истиқлол йилларида ўсиб келаётган ёш авлодни ҳар томонлама баркамол инсон қилиб тарбиялашда, уларнинг онгу шуурида она тилимизга муҳаббат ва садоқат туйғулари уйғотиш, нутқ маданиятини ошириш асосий мақсадга айланди.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ таълими ходими, филология фанлари доктори, профессор, “Эл-юрт ҳурмати” ордени соҳиби, таниқли тилшунос олим Абдулҳамид Нурмонов ҳаётини шундай улуг ишга бахшида этган.

Атоқли олим 1942 йилда Андижон вилоятининг Балиқчи туманида зиёлилар оиласида таваллуд топди. Болалиги иккинчи жаҳон урушидан кейинги оғир йилларга тўғри келганига қарамай, мактабда, кейинчалик университетда ҳам факат “аъло” баҳоларга ўқиди. Устозлар эътиборига тушди, уларнинг маслаҳатлари билан илм йўлини танлади. 1973 йилда “Ўзбек тилидаги товуш ўзгаришларида эконимия принципи” мавзусида номзодлик диссертациясини ёқлар экан, бу тадқиқот янги на шоҳ-шувға сабаб бўлганди. Очигини айтиш керак, истиқлол туйғули хозирги ёшларимиз катта имкониятларга эга бўлишди. Лекин мустабид тузум даврида 29 ёшли йигитнинг тилшуносликдек мураккаб соҳада филология фанлари номзоди деган номга муяссар бўлиши осон эмасди. Чунки ўшанда диссертация Москвада тасдиқланар, ўзбек тили камситилган ўша даврларда бундай муваффақият камдан-кам инсонга насиб этарди. Илм — тинимсиз изланиш талаб қилишини кўчур хис этганлиги унинг ҳам машаққатлардан чўчимади, илмий тадқиқотларини педагогик фаолият билан биргаликда олиб борди. Олимнинг 1983 йилда ёқлаган “Ўзбек тили синтаксисини система сифатида ўрганиш муаммолари” мавзусидаги докторлик диссертацияси ўзбек тилшунослиги тараққиётида янги босқични бошлаб берди.

Профессор Нурмонов ўзининг муҳим илмий тадқиқотлари билан ўзбек халқининг маънавий ва маданий тараққиётига улкан ҳисса қўшган табаррук устозлардан бири. Олимнинг серкйрра истеъдоди негизда унинг ўзига хос педагогик маҳорати, сермахсул илмий-иҷодий фаолияти, она тилимизга бекиёс муҳаббат ва эътиқоди мўжассам. Унинг тилшунослигининг муҳим масала ва долзарб муаммоларига бағишланган 50 га яқин дарслик, рисола ва ўқув кўланмалари, 400 дан ортиқ илмий, маърифий-маънавий мавзудаги мақолалари бебаҳо хазина бўлиб халқимиз маънавий дунёсини бойитмоқда.

Раънохон САЙФУЛЛАЕВА,
ЎЗМУ ўзбек тилшунослиги кафедрасининг мудир,
филология фанлари доктори, профессор,
Хулқар ХАМРОЕВА,
журналист

● НИГОХ

(Охири.
Боши ўтган сонларда)

Х.Ҳессе курортдаги касбдошларига таъриф бериш чоғида, улардан бири ўзининг отаси бўлиб тушига киргани ва қаттиқ тергани, уйқусида уни шунчалик кўрқитган “ўша сипо жаноб” билан энди ўнгиди, уйқоқлигида яна юзма-юз бўлишга сирок тоқати йўқ экани, айни вақтда, мабодо учрашиб қолишса, унинг қийфаси ўзини тинчлантиришдан умидвор эканини ҳам айтир-майд. Чунки “**Ҳокелек одатда бизга ёмон тушлар орқали намоён бўладиган образлардан кўра бирмунча беозорроқ бўлади**”.

Хатто курортда ҳам олаётган икки юз нафар одамнинг уларга намойиш этилган концертдан зерикиб, кечки овқатгача вақтини қандай ўтказишни билмай ўтирган локайд кайфияти ҳам, бундай бепарволик сабаблари ҳам ёзувчининг диққат-эътиборидан четда қолмайд. Бу концерт, Х.Ҳессенинг фикрига қараганда, энг муҳим нарсадан — маъно-мазмундан маҳрум, “концертга аслида камгина нарса — қалб, кўнгил: зарурат, чин эҳтиёж, астойдил самимият, санъатда эркинлик кутаётганларига етишмасди”.

Ҳерман Ҳессенинг қалб таълими

Х.Ҳессенинг дўконлардаги нарсаларга кўра муносабати бошқа одамларникидан мутлақо фарқ қилади. Мисол учун, “**Хотин-қизларнинг мода бўлган ёмғирлиги дастасида Будда ёки хитой маъбудининг ўйма тасвирини кўриш менга галати, ёт, бегона, эриш ва, ҳатто, ваҳимали туюлади**” деб ёзади у. Буни атайлаб ёки кўра-билатириб қилинган шакллик деб аташ мушкул, лекин бундайин бўлмағур нарсаларни ясашга тадбиркорни, сотиб олишга харидорни қанақани тасаввур-тушунчалар, қандай эҳтиёж ва қанақанги руҳий ҳолатлар ундадйкин — мен айнаман мана шу нарсаларни билишни хоҳлардим, бироқ буни ҳеч қачон билолмасам керак, дейди адиб таассуф билан. Х.Ҳессенинг бу фикр-мулоҳазалари турли нарса-буюмлардаги тасвир ва ёзувлар орқали “оммавий маданият”нинг ёт гоёлари миллий маънавиятимизга таҳдид қилаётган бугунги кунда янада долзарб аҳамиятга эга, деб ўйлаймиз.

Дўконларда сотувга қўйилган, халқ сахна кўринишлари акс эттирилган отриткалар билан танишиш асосида ёзувчи омма

● МАВСУМ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси республикамиз ҳудудида содир этилаётган йўл-транспорт ҳодисаларининг сонини камайтириш, ҳаракат иштирокчиларининг хавфсизлигини таъминлаш мақсадида шу йилнинг 19 апрель кунин берган фармойишига кўра 2012 йил 1 майдан 2012 йил 31 майга қадар мамлакатимиз ҳудудида “Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги” эълон қилинди. Биз ойлик доирасида амалга оширилаётган ишлар хусусида Республика Ички ишлар вазирлиги Йўл ҳаракати хавфсизлиги Бош бошқармасининг матбуот хизмати бошлиғи, подполковник Анвархўжа СУЛАЙМОНХУҲАЕВ билан суҳбатлашдик.

— Йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш борасида соҳа ходимлари томонидан амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдирсангиз.

— Бош бошқармамиз томонидан йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш бўйича муайян тадбирлар амалга ошириб келинмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ташаббуси билан Вазирлар Маҳкамасининг фармойишига асосан республикамиз ҳудудида ҳар йили мунтазам равишда ўтказилаётган “Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги” шундай тадбирлар сирасига қиради. Йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш борасида амалга оширилаётган ишларнинг самарадорлигини ошириш, транспорт ва пиёдалар, жумладан, болалар иштирокидаги йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш борасида аниқланган камчиликларни бартараф этиш чора-тадбирларини кўриш, транспорт воситаларининг техник тайёргарлигини яхшилаш ва ушбу масалаларга кенг жамоатчилик, турли ташкилот ва муассасалар раҳбарлари ҳамда оммавий ахборот воситаларининг эътиборини қаратиш мазкур ойликнинг асосий вазифалари этиб белгиланди. Албатта, бу каби тадбирлар фақат ойлик доирасида эмас, балки йил давомида амалга ошириб келинади. Бунинг натижасида эса содир этилаётган йўл-транспорт ҳодисалари, қоидабузарликлар сони йил сайин камайиб бормоқда. Шундай бўлса-да, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олишга қаратилган бундай тадбирларни янада кўпайтириш ло-

зим. Мақсад бундай ҳолатларнинг олдини олиш. Бунинг учун эса одамлар онгида йўл ҳаракати қоидаларини пухта ўрганиш ва уларга қатъий риоя қилиш зарурлигини шакллантириш даркор. Ҳар бир инсон йўл ҳаракати иштирокчисига айланар экан, у ҳайдовчи, йўловчи ёки пиёда бўлишдан қатъий назар ўзи ва атрофидагиларнинг хавфсизлигини таъминлашга масъул эканлигини англаши зарур.

— Йўл-транспорт ҳодисалари асосан қандай сабабларга кўра содир бўлади?

— Ушбу нохуш воқеаларнинг келиб чиқишига асосий сабаб йўл ҳаракатидаги қоидабузарликлардир. Жумладан, белгиланган тезликини ошириш, светофорнинг қизил ишорасига амал қилмаслик, транспорт воситасини маст ҳолда бошқариш, транспорт воситаларининг техник носозлиги, болаларни безътибор қолдириш, йўлларнинг серкаторов қисмида локандлик ва эътиборсизлик... Бундан ташқари, йўл-транспорт ҳодисаларининг асосий сабабларидан яна бири — маҳаллий ҳокимият, корхона, ташкилот, муассаса, ҳўжалар раҳбарларининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш ишларига безътиборлигидандир.

— Оқорида айтиб ўтилган қоидабузарликларни аниқлаш, уларнинг оқибатларини бартараф этиш борасида қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Йўлларда содир этилаётган қоидабузарликларни аниқлаш, уларнинг олдини олиш борасида амалга оширилаётган ишларни жадаллаштириш мақсадида ДИХХХ ходимлари томонидан махсус рейдлар, текширувлар ўтказиб ке-

● БУНЁДКОРЛИК

Гулистон

ЎЗ НОМИГА МОНАНД БЎЛАДИ

2011-2012 йилларга мўлжалланган истиқболли дастур ишлаб чиқилган эди. Дастурга кўра шаҳар ҳудудида 2012 йил давомида 7 млрд. 5 млн. сўмлик қурилиш ва реконструкция ишлари амалга оширилади. Дастур асосида бугун катта ҳажмдаги бунёдкорлик ишлари олиб борилаётти. Илгариги пасткам, кўрimsиз уйлар ўрнида кўркам, кўп қаватли уйлар қурилмоқда. Шаҳарнинг марказий кўчалари қийфасини

Ҳаракат хавфсизлиги

УНГА БАРЧАМИЗ МАСЪУЛМИЗ

линоқда. Жорий йилнинг уч ойи давомида ходимларимиз томонидан 763 минг 943 та қоидабузарлик аниқланди. Улардан 329 минг 273 таси қўпол қоидабузарликлардир. Жумладан, 10 минг 978 тасида ҳайдовчилар автомобилни маст ҳолда бошқарган. Шунингдек, 16 минг 485 та ҳолатда пиёдалар томонидан қоидабузарликлар содир этилганлиги аниқланди. Ушбу рақамлар ҳеч қимми бефарқ қолдирмайди, албатта. Республикада ҳаракат хавфсизлиги ойлиги кўп йиллардан буюн ўтказилади. Статистик маълумотлар шунини кўрсатадики, ушбу ойлик давомида қоидабузарлик ва йўл-транспорт ҳодисалари сони кескин камайган. Демак, барчамизнинг шу муаммога бўлган эътиборимиз кучайса, бахтсиз ҳодисалар шунчага камайар экан. Шунинг учун ҳам ойлик давомида кенг жамоатчилик эътиборини мазкур муаммога қаратамиз.

— Республикада ҳудудида ўтказилаётган “Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги” давомида яна қандай ишларни амалга ошириш режалаштирилган?

— Вазирлар Маҳкамасининг фармойишида барча вазирликлар, давлат кўмиталари ва идоралар раҳбарлари зиммасига ойлик давомида эътибор қаратилиши лозим бўлган тегишли вазифалар юклатилган. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари қоидадаги ҳаракат хавфсизлиги комиссиялари ўзларига тегишли ҳудудларда йўллардаги ҳолатни назорат қилиш, аҳоли орасида тарғибот ва ташвиқот ишларини кучайтириш бўйича аниқ режалар ишлаб чиқиш, муайян ишларни амалга оширадди. Жумладан, марказий ва маҳаллий оммавий ахборот воситалари орқали мунтазам чиқишлар ташкил этиш, ойлик тўғрисида режамаси, эълонлар, турли кўринишдаги йўл ҳаракати қоидаларини тарғиб қилувчи панно, шпир, видеороликлар тайёрлаб намойиш қилиш режалаштирилган. Тарғибот ходимлари маҳалла, мактаб, ўқув муассасалари, ташкилотларда жонли суҳбатлар, ўқув семинарлари ташкиллаштиришни давом эттирилади. Бунда “Маҳалла” хайрия жамоат фонди, “Қамолот”

ёшлар ижтимоий ҳаракати, ҳокимликлар журналистлар билан ҳамкорликда иш олиб боради. Йўл-транспорт ҳодисалари сони ошган ҳудудларнинг маҳаллий ҳокимликлари, ҳайдовчилари томонидан қўллаб автоҳалокатлар содир этилишига йўл қўйган идора ва ташкилот раҳбарлари фаолияти Қорақалпоғистон Республикаси, вилоят ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузуридаги йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш комиссияларида муҳокама қилиниб, тегишли чоралар кўрилиши ташкиллаштирилади. Йўл ҳаракати қатнашчилари томонидан “Йўл ҳаракати қоидалари”га риоя этилишини ўрганиш ва назорат қилиш мақсадида автокорхоналарнинг ҳаракат хавфсизлиги муҳандислари, халқ посбонлари, тиббиёт ходимлари, оммавий ахборот воситалари вакилларидан иборат махсус гуруҳлар тузилиб, рейдлар ўтказилади ва уларнинг натижалари оммавий ахборот воситаларида эълон қилинади.

“**Milliy tiklanish**” мухбири
Эркин ДОРИПОВ
суҳбатлашди

қурилиши бошлаб юборилди. Аҳамиятлиси шуки, ушбу уйлари биринчи қаватидан савдо, маиший хизмат кўрсатиш ва умумий овқатланиш шаҳобчалари ўрин олиб, аҳолига кенг қулайликлар яратилади. Шароф Рашидов ва Ўзбекистон кўчаларида бунёд этилаётган икки қаватли 40 та 5 хонали уйлар қурилиши йил охиригача тугалланиши режалаштирилган.

Шаҳар ҳудудини ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишларига ҳам катта эътибор қаратишган. Шаҳар ҳудудидан ўтган “Тошкент-Душанбе” йўли чор-атрофида янги боғзорлар, гулзорлар барпо этилиб, турли-туман мевағли, манзарали дарактлар, гул қўчатлари ўтказилмоқда.

— Шаҳарда бўлаётган катта бунёдкорлик ишларидан биз кексаларнинг кўнглимиз тоғдек кўта

рилди, - дейди “Нуроний” жамғармаси шаҳар бўлими раиси, уруш ва меҳнат фахрийси Бектурис Пирматов. — Мен тўқсон ёшни қаршиладим. Мустақиллик туйғули Гулистон ўз номига муносиб равишда обод масканга айланди.

— Гулистон шаҳрини обод, кўркам этишдек хайрли ишларда қатнашаётганлигимиздан хурсандимиз, - дейди “Давр” хусусий қурилиш фирмаси прораби Исқандар Араббев. — Айни кунларда 60 кишидан иборат жамоамиз бунёдкорлик ишларида фаол қатнашмоқда. Қурбонбой Муродбев, Арслон Турдиев, Турсунбой Қорабев каби қурувчиларимизнинг меҳнати туйғули шаҳар қийфаси тобора гўзаллашиб, чирой очиб бораёпти.

Анорбой НОРҚУЛОВ,
“**Milliy tiklanish**” мухбири

ўзига хос фикрлари ҳам баён этилган. Адибнинг эътирофи этишича, дин, таълим, назария минг йиллардан буюн яхшилик ва ёмонлик, ҳақиқат ва ёлгон тўғрисидаги таълимий тобора тақомиллаштириб бориб, охир-оқибат қўқига етиш ва сирли ҳақиқатга эришиш йўлидаги тақводорлик ҳамда итоаткорлик янада юксакроқ талаблар қўяётгани чиндан ҳам ҳайратланарлидир. Х.Ҳессе ҳаяжон билан қайд этганидек: “**Худо олдида вақти келса тўқсон тўққиз тақводордан тавба қилаётган бир гуноҳдор авло экан!**”. Бундай бир-биридан ажойиб, фараҳбахш ва ҳикматли ибораларни адибнинг бошқа асарларида ҳам қўллаб учратиш мумкин.

Х.Ҳессе ижодида хос яна бир муҳим жиҳат — унинг асарларида, айниқса, кичик ҳикояларида анимализм аққол кўзга ташланади. “**Бўри**”, “**Тунги чипор капалак**” ҳикоялари шулар жумласидандир. Хусусан, ёзувчи бўрининг ўлим онларини шундай мунгли ва ҳаяжонли тасвирлаган: “**Аста-секин жон таслим қилаётган жонивор хира, туссиз Ой гардишга маъюсланиб боқаркан, кучсиз хириллаган овоз унсиз тун қаърига сингди**”.

Бошқа бир ўринда ҳикоя қаҳрамонининг капалак тугти олиб, уни эҳтиётсизлик туйғули эзиб-ўлдириб қўйганидан сўнг ҳаёлидан ўтган: “**Шу топда мени ўғир-**

ликка қўл урганим ҳақидаги ўйдан ҳам кўра ўзим ағдор қилган ана шу гўзал ва ноёб капалак нигоҳи кўпроқ қийнарни” деган ҳасратли ва нозик кечинмалар ҳам қандай қалбни титратмасдан қўймайди, бизнингча. Шунга эътибор қаратиш ҳозики, анимализм атоқли адиб Чингиз Айтматов асарларида ҳам устувор ўрин эгаллайди.

Ёзувчи табиат манзараларини, фаслларни, тарихий шаҳар ва обидаларни чиройли тасвирлайди. Айниқса, мана бу: “**Ҳамма нарсасида ватан, Швабия, жавдари нони ва эртақлар бўйи анқирди, шундай ажойиб, бутунлай ўзгача, ўзига хос жонли манзарани хаттоки энг янги олмон рассомлари ҳам билмасликларидан яна бир бор таажжубга тушдим**”, деган эҳтирос ва ҳайратга тўла жумлаларни ўқир экан, китобхон ўзини худди муаллиф тасвирлаётган суоқли Ватан сарҳадларидан у билан бирга юргандек, биргаликда сайр қилаётгандек ҳис этиши тайин.

Муҳтасар айтганда, адибнинг ижоддан қўзлаган аслмақсад-муддаоси ҳам айнан шу. Х.Ҳессенинг ўзи қайд этганидек: “**Муҳаббатсиз мутолаа, ҳайратсиз билим, қалбсиз таълим — руҳ қарши-сидаги энг оғир гуноҳлардир**”.

Акмал САИДОВ,
профессор

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● БИЗНИНГ ШАРҲ

Йосудаги “ЭКСПО-2012”

УНДА ИШТИРОКЧИЛАР ХХІ АСР ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ, ИННОВАЦИЯ ЯНГИЛИКЛАРИ БИЛАН ЯКИНДАН ТАНИШАДИ

Нуфузи жиҳатидан сайёрамиздаги энг йирик тадбирлардан бири — Бутунжаҳон кўргазмаси энди Жанубий Кореяда давом этмоқда. Мамлакатнинг Йосу шаҳрида метр бўлиб, бу ерда кўргазма майдонлари, таянч мажмуалар, ЭКСПО шаҳар, транзит тўхташ жойлари, хийбонлар ва яшил ҳудудлар ҳам бор. Бир сўз билан айтганда, кўргазмага келган меҳмонлар бой таассуротлар билан қайтиши турган гап.

Кўргазманинг дастлабки кунда 35 минг 660 киши ҳозир бўлди. Иштирокчиларга айниса, “Хэндэ Мотор” автомобилсозлик концернининг маҳсулотлари маълум тушмоқда. «ДЭУ Маринс» компанияси ҳам

“ЭКСПО-2012”га катта миқдордаги денгиз ва сувости роботларини олиб келган. Айрим маълумотларга кўра, кўргазмага 8 миллиондан 10 миллион нафаргача сайёҳларнинг келиб кетиши тахмин қилинмоқда. Яна бир маълумот, кўргазма иши давомида 300 миллиард АҚШ доллари-гача сармоа жалб этилиши кутилмоқда.

Умуман, бутунжаҳон кўргазмасининг тарихи ҳам ўзига хос. Илк маротаба 1851 йил Лондонда ўтказилган биринчи экспозиция бутунжаҳон саноат кўргазмаси сифатида ном қозонган. Буюк Британия пойтахтида ташкил этилган тадбир қатнашчилари ва иштирокчилари маҳсулот ишлаб чиқариш технологиясини намойиш қилган. Экспонатлар сони 100 мингтага яқин бўлиб, “Биллур саройга” 6 миллионга яқин киши келиб-кетган. Бутунжаҳон кўргазмаларида телеграф, мотор, лампа, лифт, автомобил ва самолётлар тақдироти ўтказилган. ЭКСПО шарофати билан одамзот янги-янги кашфиётлардан бохабар бўлди.

Франция пойтахтига етти маротаба ана шундай нуфузли тадбирни ўтказиш ишониб топширилган. Улардан дастлабкиси 1889 йили ўтказилган бўлиб, ўшанда халқро экспозиция билан бирга Эйфел минораси фойдаланишга топширилган.

1974 йили АҚШнинг Спокан шаҳридаги ЭКСПО “Экологик тараққиёт” шиори остида ўтказилиб, унда биринчи бўлиб атроф-муҳит муҳофазаси муаммосига эътибор қаратилган. Ҳар икки йилда бир маротаба ўтказиладиган тадбир Осиё мамлакатлари орасида биринчи бўлиб, “Аёло шаҳар аёло ҳаёт” шиори остида Шанхайда уюштирилди. Хитойнинг саноат ва ишбилармонлар шаҳридаги кўргазма одамлар энг кўп ташриф буюрган кўргазма сифатида Гиннеснинг рекордлар китобига киритилди. Айрим ҳисоб-китобларга кўра, кўргазмага 80 миллионга яқин киши келиб-кетган.

Жанубий Кореядаги кўргазма ҳам кўшнисидан асло қолишадиган йўқ. Бу ерда курраи заминда ҳали ишга туширилмаган янги авлодга мансуб атом музёер кемаси моделини учратасиз. Меҳмонлар сузиб юрвучи атом электростанцияларида авария ўзи берганда замонавий хавфсизлик тизимларининг қай тариқа иш-

лаши ҳақида ҳам тўлиқ маълумотлар мавжуд. Россия мутахассислари томонидан 6 минг метр чуқурликка туширилвучи “Мир” аппарати ҳам эътибордан четда қолмади. Айнан ҳам ана шу долзарб масалаларга кенг эътибор қаратилаётгани ҳам бежиз эмас.

Жанубий корейликлар “ЭКСПО-2012” кўргазмасида “Fluid” сузиб юрвучи павильони лойиҳасини ҳам тақдим этмоқда. Мельбурндаги “Paddle Thorpe Architects” студияси мутахассислари ушбу лойиҳа устида иш олиб бормоқда. Мельбурн дунёдаги энг йирик ҳайвонот боғи билан ном қозонган. Бу ерда дунёнинг барча мамлакатларидан келтирилган ҳайвонлар сақланади. Глобал иқлим ўзгаришининг олдини олиш мақсадида “ЭКСПО-2012”да намуна сифатида қуввати 2,2 мегаваттга тенг фотоэлектр электростанциялари-дан фойдаланилади. Хусусий капитални жалб этиш ҳисоби-га ишлаётган бу ишшоот йили-га 2570000 киловатт соат электр энергиясини етказиб беради. У 700 га яқин оилани электр манбаи билан таъминлашга қодир. Эътиборлиси шундаки, айнан мазкур ишшоот йилига ҳавога захарли газлар чиқариш ҳажмини 1 минг 600 тоннагача камайтираётган. Яна бир янгилик: кўргазмага келган ҳар бир киши интернет орқали бошқариладиган электр автобусдан фойдаланиши мумкин. Очик денгизга элтувчи йўлда ҳаракатланувчи бу машина йўл-йўлаккай электр қувватига киритиб борилади. Олимлар бу симсиз заряд қурилмасини 2010 йилнинг 50 та энг яхши кашфиёти сифатида тан олмақда.

Маълумотларга кўра, ЭКСПО кўргазмаси 161 йилдан бери ўтказиб келинмоқда. Навбатдаги тадбир 2014 йили Италиянинг Милан шаҳрида ўтказилиши режалаштирилган. “ЭКСПО-2020”ни ўтказиш учун Туркиянинг Измир, Таиланднинг Аюта, Россиянинг Екатеринбург, Бразилиянинг Сан-Паулу ва Бирлашган Араб Амирликларининг Дубай шаҳрлари ўз номзодини илгари сурган. Мутахассисларнинг сўзларига кўра, номлари зикр этиб ўтилган бу шаҳарларнинг ҳар бири ғолиб қиш учун катта имкониятга эга.

Азимжон ПҮЛАТОВ

Эътироф этиш керакки, БМТ павильони катталиги жиҳатидан экспонатдаги иккинчиси ҳисобланади. Кўргазма, асосан, дунё океанлари ва соҳил ҳудуди муаммоларига бағишлангани ҳам бежиз эмас. Зеро, 12 майдан 12 августгача давом этадиган тадбирда “Океан билан танишув”, “Океан билан ҳамроҳат”, “Океан келажаги” ва “Океани сақлаб қолиш” секциялари билан таништириш маросимлари давом этмоқда.

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

Жамоат жойларида чекилмасин Венгрия ва Финляндияда чекишни тақиқлаш тўғрисида қонунлар қабул қилинган.

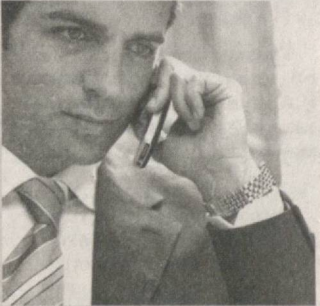
Венгрияда эндиликда жамоат жойларида чекиш қатъиян ман этилади, тамаки маҳсулотлари савдоси назорат остига олинади. Қонунни бузганларга 200 еврогача жарима солинади. Чекувчилар учун жойларда атроф-муҳитга зарар етказмайдиган маҳсулоти чекиш хоналари ташкил этилади. Финляндияда эса транспорт воситалари ва бекатларда чекиш мумкин эмас. Ҳайдовчи ва йўловчиларга бирдек тааллуқли бўлган мазкур қонун ижросини полиция ва соғлиқни сақлаш вазирлиги ходимлари назорат қилади. Хабарларга қараганда, 2015 йилга бориб мамлакатда тамаки савдосига бутунлай чек қўйилиши мумкин. Қатор мамлакатлар тажрибаси шуни кўрсатаптики, чекишнинг тақиқланиши натижа-сида аҳоли орасида юрак хасталиги ўн бир фоиз камайган.

Абонентлар кўпаймоқда

2012 йилда сайёрамизда мобил алоқа абонентлари сони олти миллиардга етган.

Бу ҳақда Электр алоқаси халқаро иттифоқи маълумот тарқатган. Хабарларга қараганда, 2000 йилда мобил алоқа абонентлари сайёрамиз аҳолисининг 12 фоизини ташкил қилган. Соҳа мутахассисларининг айтишича, 2012 йилнинг охирига бориб ушбу кўрсаткич саксон фоиздан ошади.

“Sony” танг аҳволда

Япониянинг “Sony” корпорацияси 2011 йилда 6,3 миллиард АҚШ доллари миқдорида иқтисодий зарар кўрган.

Ўтган йили Японияда содир бўлган табиий офатлар компаниянинг бир неча заводида ишнинг вақтинча тўхтатилиши, ишлаб чиқариш жараёнини қайта тиклаш учун катта маблағ сарфланишига сабаб бўлди. 2011 йилни тахминан 5,7 миллиард АҚШ доллари миқдоридаги зарар билан аяқлаган “Sony” иқтисодий танг аҳволда. Электрон маҳсулотларни ишлаб чиқарувчи ушбу компанияларнинг молиявий аҳволи ёмонлашувига рақобатчи корхоналарнинг маҳсулотларига талабнинг ортаётгани сабаб бўлаётир. Хабарларга қараганда, “Sony” жорий йилда жаҳоннинг турли мамлакатларидаги корхоналарида 10 минг нафар ходимини ишдан бўшатиш ниятида.

Энергиядан унумли фойдаланиш Германияда энергия манбаларидан унумли фойдаланиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилишга доир янги қонун қабул қилинган.

Янги ҳужжатга кўра, 2020 йилгача мамлакатда табиати захарловчи карбонатангидрид газининг ҳавога чиқишини 36 фоизга камайтириш режалаштирилган. Хабарларга кўра, мамлакатда саноат, кундалик ҳаёт ҳамда атроф-муҳитни муҳофаза қилишда энергия манбаларидан самарали фойдаланиш имконини берадиган янги замонавий технологиялар ишга туширилмоқда.

Хорижий ОАВ хабарлари асосида Гўлноза РАСУЛОВА тайёрлади

● РАНГИН ДУНЁ

Швейцария шимолда Германия, ғарбда Франция, шарқда Лихтенштейн ва Австрия, жанубда эса Италия билан чегарадош. Давлат ва ҳукумат бошлиғи — президент. Қонун чиқарувчи олий органи — икки палатали Федерал мажлис.

Марказий Европада жойлашган мамлакат майдонининг тахминан 58,5 фоизини Альп, 10 фоизини Юра тоғлари, мамлакат марказини эса ясси тоғлар эгаллаган. Иқлими нам, мўтадил. Баландага чиққан сари кескин ўзгаради. Йирик кўллари, музликлари, ўрмонзорлари бор. Фойдали қазилмаларга унчалик бой бўлмаган ўлка саноат учун зарур хомашёни четдан келтиради. Қишлоқ ҳўжалигида етиштирилган маҳсулотлар ички эҳтиёжни қопламайди. Чорвачилик, асосан, сутчилик яхши ривожланган. Саноати юксак тараққий этган. Соатсозлик, заргарлик, кимё, фармацевтика, тўқимачилик, қўғоз, пойабзал, тикувчилик, матбаа, озиқ-овқат саноати тараққий этган.

ТАРИХИ

Швейцарияда яшаган одамларнинг қадимги қароргоҳлари палеолит даврига мансуб. Илк бор ўлка ҳақида миллоддан аввалги II асрга оид ёзма манбаларда қимматли маълумотлар келтирилган. Ўша даврда Швейцариянинг катта қисмига гелветларнинг келт қабилалари келиб ўрнашган (мамлакатнинг қадимий номи — Гелвения шундан келиб чиққан). 496-

536 йилларда Швейцария Франклар давлати таркибига кириди. VII асрда аҳолини христиан динига киритиш ниятисига етди. X асрда Швейцариянинг шарқий, 1032-34 йилларга келиб ғарбий қисми ҳам Рим империяси таркибига ўтди. XIII аср ўрталарида Габсбургларга қарши бошланган кураш натижасида Швиц, Ури, Унтервалден кантонлари 1291 йили 1 августда ўзаро “абдий иттифок” тузиб, Рим империяси доирасида Швейцария конфедерациясига асос солинди. 1499 йилда эса амалда мустақил давлатга айланган Швейцария 1513 йили 13 кантондан иборат федерация сифатида тўлиқ шаклланди (1798 йилгача мавжуд бўлган). 1648 йилги Вестфалия сулҳига биноан Швейцария суверен давлат деб тан олинди. XVI асрда Швейцарияда реформация кенг тарқалди. XVIII аср охирига келиб мамлакатда саноат ва савдо бирмунча ривожланди. 1798-1803 йилларда Гелвения республикаси мавжуд бўлди. 1814-15 йилги Вена конгресси Швейцариянинг ҳозирги даврдаги чегарасига яқин бўлган чегарани белгилаб берди ва уни абдий бетараф давлат деб эълон қилди. XIX асрнинг 30-

Швейцария

40-йиллари сиёсий тузумни демократлаштириш ва мамлакатни марказлаштириш ҳаракати авж олди. 1848 йилги конституция бўйича Швейцария кантонларининг унча мустақкам бўлмаган иттифоқидан ягона федератив давлатга айланди. 1- ва 2-жаҳон уруши йиллари Швейцария ўз бетарафлигини тасдиқлади. Шушу мамлакатнинг миллий байрами 1 август — Конфедерация ташкил топган кун 1899 йилдан бери нишонлаб келинади.

БЕРН

Федерал макомга эга пойтахт-шаҳар. Аҳоли сони бўйича Цюрих, Женева ва Базелдан кейинги ўринда туради. Бу ерда 300 мингдан зиёд аҳоли истикомат қилади. Берн диққатга сазовор жойларга нисбатан бой. Шунданми унинг эски шаҳар қисми 1983 йилда ЮНЕСКОнинг бутунжаҳон мероси рўйхатига киритилган. Шаҳарнинг диққатга сазовор биноан Швейцария суверен давлат деб тан олинди. XVI асрда Швейцарияда реформация кенг тарқалди. XVIII аср охирига келиб мамлакатда саноат ва савдо бирмунча ривожланди. 1798-1803 йилларда Гелвения республикаси мавжуд бўлди. 1814-15 йилги Вена конгресси Швейцариянинг ҳозирги даврдаги чегарасига яқин бўлган чегарани белгилаб берди ва уни абдий бетараф давлат деб эълон қилди. XIX асрнинг 30-

низмини ҳўроз ва айиқ қиёфасидаги фигуралар ҳаракатга келтиради. Берн фавворалари ҳам ўз тарихига эга. 1542-1546 йиллар давомида шаҳардаги аксарият ёғоч фавворалар ўрнини ҳайкалсимон фавворалар эгаллай бошлади.

МАДАНИЯТЛАР МУЗЕЙИ

Швейцариянинг йирик этнографик музейи Лугано шаҳрида жойлашган. Музейда Америка, Океания, Африка ва Осиё каби дунёнинг турли қитъаларида яшаб ижод қилган рассомларнинг санъат асарлари сақланади. Швейцария транспорт музейи эса 1959 йилдан буюн Люцерн шаҳрида фаолият юритиб келади. Бу ерга келган томошабин экспозицияларда ўтган асрлар давомида яратилган турли хил транспорт воситаларини қўриши, планетарий ва кинотеатрда мароқли дам олиши мумкин. Маълумки, Швейцария нафақат Альп тоғлари, балки Альп музейи билан ҳам дунёга машҳур. Музей 1905 йили иш бошлаган. Ҳозирда музей коллекцияларида геология, тектоника, гляциология, метеорология, флора, фауна, картография, қишлоқ ҳўжалиги, фольклор, альпинизм ва киши спорт турлари ҳақида ҳикоя қилувчи экспонатлар мавжуд.

МУСИКА ВА ТЕАТР

Швейцария халқ музикаси санъатида Альп тоғларида яшовчи

Пойтахти Берн шаҳри. Аҳолиси 7 миллиондан ортиқ. Майдони 41,3 минг км².

чи тоғликларнинг ўзига хос жанри — ёл ва чўпон куйлари ажралиб туради. Альп бурғуси ва швейцар хўштаги миллий музика асбоблари саналади. Профессинал черков музикаси тахминан X асрда вужудга келган. Санкт-Галлен монастыри Европада музика маркази бўлган. XIII асрдан дунёвий музика санъатини тарқатувчи миннезингерлар фаолият кўрсатган. Кейинроқ полифония музикаси усталари Х.Коттер, Л.Зенфл, Л.Буржуа ижод қила бошлашди. Йигирманчи асрда хор ва музика жамаиятлари тузилди, музика таълими ривожланди. Ўндан ортиқ симфоник оркестр, бир канча опера труппалари, хор жамоалари ва камер-чолгу ансамбллари, Ба-

зел музика академияси, Женева, Цюрих, Берн, Лозаннада консерваториялар очилди. Театр санъати Швейцарияда халқ расм-русумлари асосида вужудга келган. Саҳна асарлари халқнинг хоҳишига кўра франкуз, немис, италян тилларида қўйилади. 1512 йили биринчи дунёвий пьеса — “Телл тўғрисида дуйн” қўйилган. 1738 йил Женевада биринчи профессионал труппа ташкил топди ва у франкуз драматургларининг пьесаларини саҳналаштирди. Бирин-кетин Лозанна (1781), Женева (1782 ва 1789), Шатлен (1786) ва мамлакатнинг кўпгина шаҳарларида театр бинолари қуриб бошланган.

Швейцария нафақат қадимий меъморий обидалари, балки замонавий иншоот ва ўзига хос ҳайкалтарошлик намуналари билан ҳам дунёга танилган. Масалан, бир оёғи синган курсини олайлик. Ёғочдан ишланган ушбу монументал ҳайкал Женева шаҳридаги Миллатлар майдонида ўрнатилган. Баланглиги 12 метрли ушбу курсини тайёрлаш учун салкам 5,5 тонна ёғоч кетган. Айтишларча, “портловчи қуро-ларга қаршимиз”, деган маънони англатувчи ушбу ҳайкал 1997 йили бор-йўғи уч кунга БМТ қароргоҳи қаршидада туриши керак эди. Бироқ, ҳайкал халқнинг қалбидан шу қадар чуқур жой олганиданми, ҳали ҳам ўз жойида қолган.

Зафар МУҲАММАД

Излаган одам адашиши мумкин.

Кимки кўп нарасага эришмоқчи бўлса, ўз олдига катта талаблар қўйсин.

РИВОЯТ

Сукут сақламоқ

Ақли бир йигит бўлиб, унинг ўрганишга бўлган иштиёқи ниҳоятда баланд эди. Ва бу қизиқиш ортидан турли хил илмларни ўрганди. Йигит айна чоғда гўзал бир табиатга соҳиб эди. Жуда кўп мажлисда қатнашар, аммо бўлар-бўлмас гапларга қўшилмасди. Қаерда, қачон, қандай гапиришга эътибор берарди.

Яна бир мажлисга йигилдилар. Отаси ҳам ёнида эди. Жуда узун суҳбат бўлди, аммо йигит гапга аралашмади. Бу ҳолат отаси эътиборини тортди. Мажлис тугаши билан ўғлига: — Ўғлим! - деди. Сен ҳам билган нарсаларинг билан нега баҳсга қўшилмадинг?

Йигит жавоб берди: — Қўрқувдан, отажоним. Билмаганларим-ни сўраб қолишса жуда уяламан! Доноларнинг, "Сен гапирмагунингча ҳеч кимнинг сен билан иши йўқдир. Аммо, гапиришинг билан сўзингни далилини келтиришинг керак бўлади", - деганларини эшитгандирсиз?

Қиссадан ҳисса: Гапириш фойдали ва чиройли нарса бўла олади. Аммо, сукут ундан яхшидир. Чунки, гап инсон бошига бир талай ишларни солади.

БИЛАСИЗМИ?

Биг Бен соат эмас, балки Лондон Парламент биносидаги кўнғироқ номидир. Унинг оғирлиги 13,5 тонна, диаметри 2,74 метр, баландлиги 2,3 м.

Қуёш ҳар куни ер юзига 550 млрд. тонна кўмир ёққан даражада иссиқлик таратади.

ТУРФА ОЛАМ

Кўмир тошбақа

АМЕРИКАЛИК ПАЛЕОНТОЛОГЛАР ЭНГ ҚАДИМГИ ТОШБАҚА ТУРИНИ КАШФ ЭТИШДИ.

Маълум бўлишича, бундай тошбақа тури ҳозирги Жа-нубий Аме-рика ҳудуди-да бундан бир неча м и л л и о н йиллар аввал яшаган экан. Ўзининг ба-ҳайбатлиги билан олим-ларни ҳайрон қолдирган тошбақа скелети 2005 йили Колумбиядаги кўмир қонидан топилган. Шу боис, олиmlар унга "кўмир тошбақа" дея ном беришган. Палеонтологларнинг гапига қараганда, динозавр-лар даврида яшаган ушбу тошбақанинг авлодлари бугунги кунда фақат сувликларда яшайди.

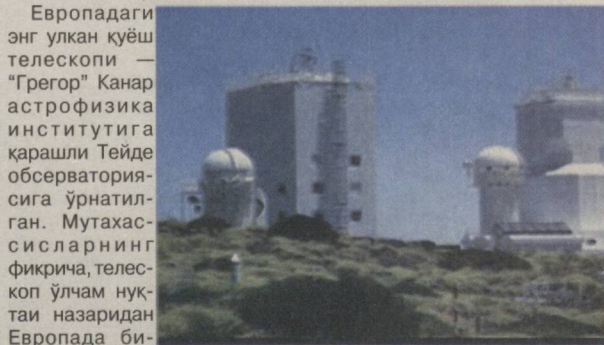
"Ювентус" музейи

МАЗКУР МУЗЕЙ ТУРИН ФУТБОЛ КЛУБНИНГ 115 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИ АРАФАСИДА ОЧИЛАДИ.

Музей клубнинг янги стадио-нига яқин жойда жойлашган. Клуб президенти Андреа Аньеллининг таъкидлашича, ушбу музей Ита-лиянинг юзи бўлиб, бу ердаги ҳар бир буюм итальян футболи, унинг тарихи, ютуқ ва камчиликлари ҳақида батафсил ҳикоя қилади. Музей экспозициялари 1500 квад-рат метр майдонни эгаллаган бўлиб, ундан клуб футболчилари қўлга киритган мукофот ва кубок-лар, турли хил ёдгорлик буюмла-ри, ноёб фотосуратлар ўрин оли-ши кутилмоқда.

Улкан телескоп

ТЕНЕРИФЕ (ИСПАНИЯ) ОРОЛИДА БУНДАН 10 ЙИЛ ОЛДИН ҚУРИЛИШИ БОШЛАНГАН ТЕЛЕСКОП ИШГА ТУШИРИЛДИ.

Европадаги энг улкан қуёш телескопи — "Грегор" Канар астрофизика институтига қарашли Тейде обсерватория-сига ўрнатил-ган. Мутахас-сисларнинг фикрича, телес-коп ўлчам нук-таи назаридан Европада би-ринчи, дунё бўйича эса учинчи ўринда туради. Қолаверса, телес-коп диаметри ва бошқа технологик устуниликларга эгаллиги боис қуёш ва унинг атрофида юз берадиган физик жараёнларни янада аниқроқ ўрганиш имконини бераркан.

З.ЗОИРЖОНОВ тайёрлади

МЧЖ «MATBUOT MARKET» ўз фаолиятини тугатганлигини маълум қилади. Давёо аризалар эса бир ой муддат ичйда қабул қилинади.

Мурожаат учун телефон: 234-87-73

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

Тараддуд

Сирдарё тумани маданият ва спорт ишлари бўлимининг томошалар залида "Ниҳол" мукофоти номзодлари кўрик танловининг туман босқичи ўтказилди.

Танловни "Ниҳол" муко-фоти номзодлари вилоят кенгаши аъзоси, Нурбек Холжигитов очди ва барча иштирокчиларга омад ти-лади. Эстрада йўналиши-да Хусан Мамадалиев, ма-ком йўналишида Зафар Ибрагимов, опера бўйича Фарида Норматова, созан-дачилик йўналишида Дав-рон Акилов солибликни қўлга киритиб, вилоят бос-қичига йўлланма олдилар.

Қуёшга таъзим

Ўзбекистон давлат консер-ваториясида композитор Р.Абдуллаевнинг "Қуёшга таъзим" балет-концерти на-мойиш этилди.

Икки акт, пролог ва эпи-логдан иборат мазкур кон-цертда Ўзбекистон Мил-лий симфоник оркестри ва Хор капелласи ишти-рок этди. Тадбирнинг ба-дий раҳбари — Ўзбекис-тон халқ артисти, профес-сор Исмоил Жалилов, ди-рижёр — Ўзбекистон халқ артисти Зоҳид Ҳақназа-ров. Мазкур балет-кон-цертда Ўзбекистонда хизм-мат кўрсатган артистлар Дмитрий Жданов ва Г.Зо-кирова қатнашган.

"Сайилгоҳ"да байрам

Андижон вилояти Кўргон-тепа туманидаги "Сайилгоҳ" дам олиш масканида "Мус-тахкам оила — мамлакат та-янчи" мавзусида давра суҳ-бати ўтказилди.

"Сайилгоҳ" саҳнида ўзбек, корейс, рус, қир-ғиз, турк ва тожик миллат-лари ўз урф-одат ва анъа-наларига хос маросимлар-ни намойиш этишди. Шу-нингдек, Қорасув шаҳар ва Кўргонтепа туманининг "Камолот" ҳамда "Наврўз" ашула ва рақс ансамблла-ри, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Турсун-бой Парпиев, эстрада хо-нандалари Шухрат Ҳаки-мов ва Қудрат Нозимжо-новнинг муסיкий чиқиш-лари тадбирга янада файз киритди.

Мухтасархон
КАРИМОВА

ТАНЛОВ

2000 йилдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Президентининг санъатга ихлос қўйган ёшларимизни қўллаб-қувватлаш ва санъатини юзага чиқариш мақсадида "Ниҳол" мукофотининг таъсис этилиши юртимизда жуда кўплай ёш истеъодларни саралаб олиш ва халқимизга таништириш имкониятини яратди. 2006 йилдан "Ниҳол" мукофотида саралаш янги низомига биноан уч босқичда ўта бошлади.

"Ниҳол" — истеъодлар танлови

Мана олти йилдирки, рес-публикамизнинг энг чекка овул, қишлоқларида яшаб, ижод қилаётган ёшларимизнинг меҳ-нат самарасини жамоатчилик эътиборига ҳавола этишга ша-роит яратилди. Бу танловнинг муҳим жиҳати шундаки, йил-дан-йилга иштирокчилар сони ортиб бормоқда. Жумладан, республикамиз бўйича 2006 йилдан то ҳозирги кунга қадар

Суратда: Тошкентда бўлиб ўтган бадий гимнастика бўйича Жаҳон кубоги босқичи мусобақалари ва "Happy Caravan" халқаро турнири иштирокчилари.

Куз кунларининг бирида бир гуруҳ чапан-дозлар Бахмалда бўлган улоқ-кўпқаридан қай-таётиб йўлда нотаниш икки отликқа дуч келишди. Салом-алик-дан сўнг отликларнинг башанг кийингани ўрозали устаникига бориш йўлини кўрсатишларини илтимос қилди.

Отликлар Новқа қишлоғи чек-касидаги пешайвонли уй томон яқинлашганида улар олдиға ўн тўрт-ўн беш ёшлардаги ўспирин пешвоз чиқди ва ҳовли этагида-ги устакхона томон бошлади. Меҳмонлар уловлардан тушиб, хона ичкарасига киришганида ўрозали амаки иш билан бўлиб сезмай қолди. Кейин:

— Хуш келибсизлар, - деди шошиб. Унинг нур ёғилиб турган юз-кўзларидан ўз ишидан мам-нуллиги сезилиб турарди.

Мўъжазгина хона саҳни са-ранжом-саришта тоқчаларга эгарсозлик учун керакли қўллаб асбоб-ускуналар батариб те-риб қўйилган. Биргина арра ва рандаларнинг беш-олти тури мавжуд. Бир чеккада арча, ёнғоқ ва тут дарахтларидан қирқиб олинган ёғоч бўлаклари. Улар бирин-кетин силликланиб, май-да пайрахаларга ажратилди. Ус-танинг эғнидаги оқ яктаги ўзига ярашган, қўли-қўлига тегмай-ди. Йирик шохли молнинг пайи қозонда қайнатиларди. Ниҳоят, тайёрланган буюм уч бўлак, яъни қош, қарсон ва қоқмоқдан ибо-рат бўлиб, миҳсиз, чармсиз пай-ланиб, бир-бирига бириктири-лади. Бу жараёндан сўнг буюм чархга тутилди ва силлиқлаб чи-қилди. Сўнгги босқичда у янги кўрининг касб этиб, гунафша тусга айланди. Бу жараён ўта

МИЛЛИЙ ХУНАРМАНДИЧИЛИК

Новқа эгари

ДОВРУҒИ МАМЛАКАТИМИЗДАН ЧЕТДА ҲАМ ТАРҚАЛГАН

нозик ҳисобланиб, устадан ҳаф-сала билан ишлаш, катта маҳо-рат ва тажриба талаб этади, албатта.

Чимкентлик меҳмонлар уста-хона деворларида осиглиқ тайёр от-улов эгарларига разм соларкан, ханг-манг бўлиб қолишди. Ярашқили буюмлар бир-биридан бежирим, ихчам ва қулайлиги билан алоҳида ажралиб турарди.

Эгарсозлик ўрозали Ма-матқулов учун ота касб. Шун-данми уста бир неча йиллардан бери арча қўчатларини парва-ришлаб, улар сонини кўпайти-рувчи кичик фермер хўжаликла-ри билан хайкорлик қилиб ке-ляпти. Улар билан алоқани уз-май хомашёни кўпайтириб от-улов эгари тайёрлашда элнинг қорига яраб келмоқда. Буюмш-ларнинг бекаму кўст бажарили-шида оила аъзолари ҳам қараб туришмайди. Эғнига доимо оқ-яктак кийиб олган ўрозали ама-кининг дадаси, бобоси ва бобо-калонлари ҳам эгарсозлик кас-бини улуғлаб келишган. Отаси Маматқул бобо ҳозир нафақада бўлишига қарамай устакхонани тарк этгани йўқ. Ўрни келганда Новқада яшаб фаолият юритган мохир усталар ҳақида қизиққан-ларга мароқ билан ҳикоя қилиб беради. У фарзандлари Ҳаби-булло ва Дилшодларнинг ҳам касб маҳоратлари олиб бораёт-ганидан хурсанд. Эндиликда улар ёнига набиралари ҳам қўшилган. Бир сўз билан айт-ганда Маматқуловлар оиласи бошлаб берган эгарсозлик су-лоласининг бешинчи авлоди ҳам улар сафига қўшилган. Бу неча

асрлардан бери авлоддан-ав-лодга ўтиб келаяпти. Новқа қиш-логининг каттаю кичиги ўрозали амакини "уста эгарсоз" деб ата-шади. У бир неча бор ўзи бунёд этган буюмлари билан турли кўрик-танловлардан иштирок эт-ган. "Ташаббус-2008" кўрик-тан-ловининг вилоят босқичида фахрли ўрин олиб, қимматбаҳо совғалар билан тақдирланган.

Мабодо Ойқорға йўлингиз ту-шиб, Маматқуловлар хонадони-да бўлсангиз уй тахмонларида уч аср билан юзлашган от эгари-нинг асраб-авайлаб сақланаёт-ганлигига гувоҳ бўласиз. Сарик мисдан безак бериб ишланган узангиларни кўриб ҳайратланмай иложингиз йўқ. Шунингдек, ку-мушдан ясалган балиқбоши, илонбоши каби тақинчоқлар би-лан безатилган нўхта, юган, ки-шан каби от-улов анжомлари ҳам мавжуд. Улар бобосидан мерос бўлиб қолган экан.

Жиззах вилоятида Новқа эга-ридан ўтадигани йўқ. Унга талаб йилдан-йил ортиб бормоқда. Устакхонага ҳатто Марказий Осиё республикаларидан ҳам буюрт-малар келиб турибди. Новқа қишлоғида истикомат қилиб фа-олият юритаётган Мусурмон Кенжаев, Турон Сандибоев, Йўлдош Ғойибов кабилар ҳам ота-боболари хунарларини эгал-лаб элнинг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлишаяпти.

Ота-боболаримиз нўхта ва юганларини асл чармдан тайёр-лашган. Сувлиги сарик мис-дан бўлиб, йўрға отни узис ми-ниш мумкин эмас. Отга жабдуқ ва қумдан сўнг эгар босилиб, устига зул ёпилиб, айил билан

маҳкамланади. Чармдан тайёр-ланган абзал устидан улоқ-кўпқари пойгаларида эҳтиёт шарт жундан тўқилган пуштан қўлланиб келинади. Чевар ти-кувчи онахонларимиз томони-дан жило бериб тўқилган хур-ган, зангори осмон, етти турдаги камалак ранглари ва нақшлар ўзгача кўринади.

Така йўрға от оёғини ушла-йди, бақувват қилади ва сурилиб кетишдан асрайди. От минишда кишан ҳам асқотади. Кишанлан-ган улов серўт яйлов излаб, узоққа кетиб қолмайди. Қадим-да эгар, узанги, нўхта, юган, қум, зул, жабдуқ кабилар бир той нар-ҳига тенг бўлган.

Биз юқорида тилга олган от-улов жиҳозлари азал-азалдан халқимизнинг ифтихори бўлиб келган. Ота-боболаримиз улар-ни асраб-авайлаб келишган ва бизгача етиб келган. Бироқ, сўнгги йилларда зийрак жони-вор эгар-абзалларига бўлган эътибор ва муносабатни барча ҳудудларда ҳам яхши, деб бўлмайди. Уларни тайёрлаб бе-рувчи мохир усталар ва улар-нинг хунарлари ҳам бошқа хунармандчилик маҳсулотлари каби тарғиб қилинса нур устига нур бўларди. Бизнинг туман ва вилоятларда бўлиб ўтаётган кўрик-танлов ва кўрғазмаларда уларнинг ҳам фаол иштирок эти-шини таъминлаш ва рағбатлан-тириб бориш келгуси авлодга ўргатиш мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Абдулла САИДОВ,
Жиззах вилояти

келаётган артистлар Севара На-зархон, Иззат Ибрагимов, То-хир Содиков, "Сетора" гуруҳи, Нилуфар Саидова, Дилфуза Ра-ҳимова, Гулшода Абдиева, Анна Гузаимова, Махсетбой Утему-ратов, Райхон Фаниева, Дилфу-за Бекимбетова, Самандар Ҳам-роқулов, Дилнур Мирзақуло-ва, Гулсанам Мамазоитова, Дил-ноза Исмияминова, Сардор Ра-ҳимхон, Ирода Исмоилова, Ғиёс Облоқулов, Женисбек Пиязов, Илёс Арабов бор.

Шунингдек Дилшод Назаров, Улуғбек Полвонов, Фазлиддин Хусанов, Комил Мусаев, Лола Расулова, Абдумалик Абдуқаю-мов, Бехзод Абдураимов АҚШ-нинг Конзас сити, Буюк Британиянинг Кардис шаҳри олийгоҳларида таҳсил олишаётган бўлса, бошқалари Швеция, Австрия, Германияда-ги опера ва балет театрлари, оркестрларда ўқитувчи, созан-

да сифатида фаолият олиб бор-моқда. 2011 йил "Ниҳол" муко-фоти совриндорларидан Раҳ-шона Қўзиева, Тамара Акбаро-ва, Шерзод Шодиев, Шаҳзода Ҳасанова, Юлдуз Низомова, Шаҳноза Отабоева, "Наво-соз" ансамбли, Машхурбек Раимжон-ов, Дилноза Акбарова, Ота-бек Махмудов, Лочинбек Мўми-нов кабилар ўзларининг овози, сози билан санъат шинаванда-ларига сидқидилдан хизмат қилмоқда. Шу кунларда жой-ларда танловнинг биринчи бос-қичига саралаш бошлаб юбо-рилди. 18-25 ёшгача бўлган барча ёш истеъодлар нуфуз-ли бу танловда куч синашмоқ-да. Танловнинг иккинчи босқи-чи октябрь, ноябрь ойлариди, Республика босқичи эса 2013 йил июль, август ойлариди бўлиб ўтиши режалаштирилган.

М.КАРИМОВА